

Verse Text - (EST 1:1-EST 10:3)

<p>EST 1:1 און עס איז געווען אין די טעג פֿון אַחַשְׁוֵרוֹשׁ – דאָס איז דער אַחַשְׁוֵרוֹשׁ וואָס האָט געקניגט פֿון הודו ביז בוש, איבער הונדערט און זיבן און צוואַנציק מדינות – edit</p>	<p>EST 1:1 un es iz geven in di teg fun Achashveroshen – dos iz der Achashverosh vos hot gekinigt fun India biz Kush, iber hundred un ziben un tsvantsik mdinut –</p>	<p>EST 1:1 Now it came to pass in the yamim of Achashverosh, (this is Achashverosh which reigned, from India even unto Ethiopia, over a hundred and twenty-seven provinces;)</p>
<p>EST 1:2 אין יענע טעג, אַז דער מלך אַחַשְׁוֵרוֹשׁ איז געזעסן אויף דעם טראָן פֿון זײַן מלוכה וואָס אין דער הויפטשטאָט שושן, edit</p>	<p>EST 1:2 in yene teg, az der melech Achashverosh iz gezesen oif dem tron fun zain meluche vos in der hoiptshtot Shushan,</p>	<p>EST 1:2 That in those yamim, when HaMelech Achashverosh sat on his kisse malkhut (royal throne), which was in the capital, Shushan,</p>
<p>EST 1:3 אין דריטן יאָר פֿון זײַן מלוכה, האָט ער געמאַכט אַ מאָלצײַט פֿאַר אַלע זײַנע האַרן און זײַנע קנעכט, דעם חיל פֿון פֿאַרס און מֵדִי, די אַדלִיִּיט און די האַרן פֿון די מדינות, וואָס פֿאַר אים; edit</p>	<p>EST 1:3 in driten yor fun zain meluche, hot er gemacht a moltsait far ale zaine haren un zaine knecht, dem cheil fun Paras un Madai, di adllait un di haren fun di mdinut, vos far im;</p>	<p>EST 1:3 In the shnat shalosh (third year) of his reign, he gave a mishteh (feast, banquet) unto all his sarim (princes) and his avadim (officials); the might of Persia and Media, the nobles and sarim (princes) of the provinces, being before him;</p>
<p>EST 1:4 ווען ער האָט געוויזן די עשירות פֿון זײַן קיניגלעכן שטאַט, און די זעלטענע פראַכט פֿון זײַן גרויסקייט, פֿיל טעג, הונדערט און אַכציק טעג. edit</p>	<p>EST 1:4 ven er hot gevizen di eshires fun zain kiniglechen shtot, un di zeltene pracht fun zain groiskeit, fil teg, hundred un achtsik teg.</p>	<p>EST 1:4 When he displayed the osher kavod malkhut (riches of the glorious kingdom) of his and the yekar (honor) of his tiferet gedulah (glorious majesty) yamim rabbim, even a hundred and eighty days.</p>
<p>EST 1:5 און אַז די דאָזיקע טעג</p>	<p>EST 1:5 un az di dozike teg zainen</p>	<p>EST 1:5 And when these yamim</p>

<p>זיינען דערפֿילט געוואָרן, האָט דער מלך געמאַכט פֿאַר דעם גאַנצן פֿאָלק וואָס האָט זיך געפֿונען אין דער הויפטשטאָט שושן, פֿון קלענסטן ביזן גרעסטן, אַ מאָלצייט פֿון זיבן טעג אין הויף פֿון דעם מלכס פֿאַלאַצגאַרטן. edit</p>	<p>derfildt gevoren, hot der melech gemacht far dem gantsen folk vos hot zich gefunen in der hoiptshtot Shushan, fun klensten bizen gresten, a moltsait fun ziben teg in hoif fun dem melech's palatsgarten.</p>	<p>were expired, HaMelech gave a mishteh (feast) unto all the people that were present in the capital of Shushan, both gadol (great) and katan (small) , shivat yamim (seven days) , in the khatzer (courtyard) of the garden of the palace of HaMelech,</p>
<p>EST 1:6 ווייסע צייג, דינע ליינען, און בלאַע וואָל, זיינען געווען באַפֿעסטיקט מיט שנורון פֿון פֿיינליינען און פֿורפל אויף זילבערנע שטאַנגען און זיילן פֿון מירמלשטיין; מיט גילדערנע און זילבערנע לענבעטלעך אויף אַ פֿלאַסטערונג פֿון אַלאַבאַסטער און מירמלשטיין, און פֿערלמוטער, און פֿלעקמירמל. edit</p>	<p>EST 1:6 vaise tsaig, dine lainen, un bloe vol, zainen geven bafestikt mit shnuren fun fainlainen un purpl oif zilberne shtangen un zailen fun mirmlshtein; mit gilderne un zilberne lenbetlech oif a flasterung fun alabaster un mirmlshtein, un perlmutter, un flekmirml.</p>	<p>EST 1:6 Where were white and blue linen curtains, fastened with cords of fine linen and purple to rings of silver and pillars of marble; the mittot (couches) were of zahav and kesef, upon an inlaid floor of purplish-red exquisite stone and mother-of-pearl and marble.</p>
<p>EST 1:7 און געגעבן טרינקען האָט מען אין גילדערנע כלים, און כלים פֿון כלים פֿאַרשיידן, און מלכותדיקער וויין איז געווען מיט אַ קיניגלעכער האַנט. edit</p>	<p>EST 1:7 un gegeben trinken hot men in gilderne keilim, un keilim fun keilim farsheiden, un malchutdiker vain iz geven mit a kiniglecher hant.</p>	<p>EST 1:7 And they gave them drink in vessels of zahav, the vessels being different one from another, and yayin malkhut (royal wine) in abundance, according to the [bountiful] yad HaMelech.</p>
<p>EST 1:8 און דאָס טרינקען איז</p>	<p>EST 1:8 un dos trinken iz geven vi</p>	<p>EST 1:8 And the drinking was</p>

<p>געווען ווי געהעריק; קיינער האָט נישט גענייט; וואָרום אזוי האָט דער מלך פֿעסט אָנגעזאָגט איטלעכן עלטסטן פֿון זיין הויז, צו טאָן לויט דעם רצון פֿון יעטוועדער איינעם.</p> <p>edit</p>	<p>geherik; keiner hot nisht geneit; vorem azoi hot der melech fest ongezogt itlechen eltsten fun zain hoiz, tsu ton loit dem rotsen fun yetveder einem.</p>	<p>according to the dat ein ones (rule [which was] not compulsory, restricting) ; for so HaMelech had ordered all the wine stewards in his bais, that they should serve kirtzon ish va'ish (according to the good pleasure of each man) .</p>
<p>EST 1:9 אויך די מלכה ושתִי האָט געמאַכט אַ מאַלצייט פֿאַר די ווייבער אין דעם קיניגלעכן הויז פֿון מלך אַחשֵׁרוֹשׁ.</p> <p>edit</p>	<p>EST 1:9 oich di Milcah Vashti hot gemacht a moltsait far di vaiber in dem kiniglechen hoiz fun melech Achashverosh.</p>	<p>EST 1:9 Also Vashti HaMalkah gave a mishteh (feast, banquet) for the nashim (women, wives) in the Beit HaMalkhut (the royal palace) which belonged to HaMelech Achashverosh.</p>
<p>EST 1:10 אויפֿן זיבעטן טאָג, אַז דעם מלכס האַרץ איז געווען פֿריילעך פֿון וויין, האָט ער געהייסן מהומן, בזתָא, חרבֿונאַ, בגתָאן, און אַבגתָא, זַתֵר, און פֿרפֿס, די זיבן קאַמערדינער וואָס האָבן באַדינט פֿאַר דעם מלך אַחשֵׁרוֹשׁ,</p> <p>edit</p>	<p>EST 1:10 oifen zibeten tog, az dem melech's harts iz geven freilech fun vain, hot er geheisen Mehuman, Bizta, Charvona, Bigtaen, un Avagta, Zetar, un Karkas, di ziben kamerdiner vos hoben badint far dem melech Achashverosh,</p>	<p>EST 1:10 On the yom hashevi'i, when the lev of HaMelech was tov with yayin, he commanded Mehuman, Bizta, Charvona, Bigta, and Avagta, Zetar, and Karkas, the shivat hasarisim (the seven eunuchs) that served in the presence of HaMelech Achashverosh,</p>
<p>EST 1:11 ברענגען די מלכה ושתִי פֿאַר דעם מלך אין אַ קיניגלעכער קרוין, כדי צו ווייזן די פֿעלקער און די האַרן איר שיינקייט, וואָרום זי איז געווען שייַן פֿון אויסזען.</p> <p>edit</p>	<p>EST 1:11 brengen di Milcah Vashti far dem melech in a kiniglecher kroin, kedei tsu vaizen di felker un di haren ir sheinkeit, vorem zi iz geven shein fun oiszen.</p>	<p>EST 1:11 To bring Vashti HaMalkah before HaMelech with the keter malkhut (royal crown) , to show the people and the sarim (princes) her beauty, for she was lovely to behold.</p>

<p>הָאָט די מלכה וּשְׂתִי EST 1:12 נישט געוואָלט קומען אויף דעם מלכס אָנזאָג וואָס דורך דער האָנט פֿון די קאַמערדינער, און דער מלך איז זייער אין בעס געוואָרן, און זיין גרימצאָרן האָט אין אים געברענט. edit</p>	<p>EST 1:12 hot di Milcah Vashti nisht gevolt kumen oif dem melech's onzog vos durch der hant fun di kamerdiner, un der melech iz zeyer in kaas gevoren, un zain grimtsoren hot in im gebrent.</p>	<p>EST 1:12 But HaMalkah Vashti refused to come at the devar HaMelech at the agency of his sarisim (<i>eunuchs</i>); therefore HaMelech became furious, and his wrath burned in him.</p>
<p>און דער מלך האָט EST 1:13 געזאָגט צו די חכמים וואָס קענען די צייטן – וואָרום אַזוי איז געווען דעם מלכס שטייגער אַנטקעגן אַלע וואָס ווייסן אַ געזעץ און אַ דין; edit</p>	<p>EST 1:13 un der melech hot gezogt tsu di chachomim vos kenen di tsaiten – vorem azoi iz geven dem melech's shtieger antkegen ale vos veisen a gezets un a din;</p>	<p>EST 1:13 Then HaMelech said to the chachamim, which had da'as of the times; for so was the custom of HaMelech toward all the meyvinim (<i>experts</i>) in dat (<i>law</i>) and din (<i>judgment</i>),</p>
<p>און די נאַנטע צו אים EST 1:14 זיינען געווען פֿרשנאָ, שְׁתָּר, אַדמָתאָ, תְּרָשִׁישׁ, מֶרֶס, מֶרסנאָ, ממוֹן, זיבן האָרן פֿון פֿרס און מֶדי וואָס האָבן געזען דעם מלכס פנים, וואָס זיינען געזעסן אויבנאָן אין דער מלוכה: – edit</p>	<p>EST 1:14 un di nonte tsu im zainen geven Karshena, Shetar, Admata, Tarshish, Meres, Marsena, Memukhan, ziben haren fun Paras un Madai vos hoben gezen dem melech's ponem, vos zainen gezesen oibnon in der meluche: –</p>	<p>EST 1:14 And the next unto him was Karshena, Shetar, Admata, Tarshish, Meres, Marsena, and Memukhan, the shivat sarim (<i>princes</i>) of Persia and Media, which had access to HaMelech and which ranked rishonah (<i>highest</i>) in the Malkhut (<i>kingdom</i>);</p>
<p>וואָס דאַרף מען טאָן EST 1:15 לויט געזעץ צו דער מלכה וּשְׂתִי פֿאַר וואָס זי האָט נישט געטאָן דעם אָנזאָג פֿון מלך אַחַשְׁוֵרוֹשׁ דורך דער האָנט</p>	<p>EST 1:15 vos darf men ton loit gezets tsu der Milcah Vashti far vos zi hot nisht geton dem onzog fun melech Achashverosh durch der hant fun di kamerdiner.</p>	<p>EST 1:15 What shall we do unto the Malkah Vashti according to dat (<i>law</i>), because she hath not performed the commandment of HaMelech Achashverosh at the agency of the sarisim</p>

<p>פֿון די קאַמערדינער. edit</p>		<p>(<i>eunuchs</i>) ?</p>
<p>EST 1:16 האָט ממוכן געזאָגט פֿאַר דעם מלך און די האָרן: נישט אַקעגן מלך אַליין האָט פֿאַרבראַכן די מלכה וְשתי, נאָר אַקעגן אַלע האָרן, און אַקעגן אַלע פֿעלקער וואָס אין אַלע מדינות פֿון מלך אַחשוּרוֹשׁ. edit</p>	<p>EST 1:16 hot Memukhan gezogt far dem melech un di haren: nisht akegen melech alein hot farbrochen di Milcah Vashti, nor akegen ale haren, un akegen ale felker vos in ale mdinut fun melech Achashverosh.</p>	<p>EST 1:16 And Memukhan answered before HaMelech and the sarim (<i>princes</i>), Vashti HaMalkah hath not done wrong to HaMelech only, but also to all the sarim (<i>nobles</i>), and to kol haAmim that are in all the provinces of HaMelech Achashverosh.</p>
<p>EST 1:17 וואָרום די מעשה מיט דער מלכה וועט אַרויסקומען צו אַלע ווייבער, צו מאַכן זייערע מאַנען פֿאַראַכט {בזה} אין זייערע אויגן, אַז מע וועט זאָגן: דער מלך אַחשוּרוֹשׁ האָט געהייסן ברענגען פֿאַר אים די מלכה וְשתי, און זי איז נישט געקומען. edit</p>	<p>EST 1:17 vorem di meise mit der Milcah vet aroiskumen tsu ale vaiber, tsu machen zeyere manen faracht in zeyere oigen, az me vet zogen: der melech Achashverosh hot geheisen brengen far im di Milcah Vashti, un zi iz nisht gekumen.</p>	<p>EST 1:17 For this deed of HaMalkah shall spread abroad unto all the nashim (<i>women, wives</i>), so that they shall despise their be'alim (<i>husbands</i>) in their eyes, when it shall be reported that HaMelech Achashverosh commanded Vashti HaMalkah to be brought in before him, but she came not.</p>
<p>EST 1:18 און נאָך היינטיקן טאָג וועלן די האַרינטעס פֿון פֿאַרס און מִדִּי, וואָס האָבן געהערט די מעשה מיט דער מלכה, דאָס זאָגן צו די האָרן פֿון מלך, און עס וועט זיין גענוג בִּזְיוֹן און ערגערניש. edit</p>	<p>EST 1:18 un noch haintiken tog velen di harintes fun Paras un Madai, vos hoben gehert di meise mit der Milcah, dos zogen tsu di haren fun melech, un es vet zain genug bizoyen un ergernish.</p>	<p>EST 1:18 Likewise, when they will have heard of the conduct of HaMalkah, the sarot (<i>ladies of the nobility</i>) of Persia and Media shall similarly respond this day unto all the sarim (<i>nobles</i>) of HaMelech. Thus shall there arise too much bizzayon (<i>contempt</i>) and ketzef (<i>wrath</i>).</p>

<p>אויב דעם מלך איז EST 1:19 וויילגעפעלן, זאל אַרויסגיין אַ קיניגלעכער באַפעל פֿון פֿאַר אים, און עס זאל פֿאַרשריבן ווערן אין די געזעצן פֿון פֿאַר און מדי, כדי עס זאל נישט בטל ווערן, אַז וּשְׂתִי זאל מער נישט קומען פֿאַר דעם מלך אַחַשְׁוֵרוֹשׁ, און איר מלכהשאַפֿט זאל דער מלך געבן צו אַן אַנדערער וואָס איז בעסער פֿון איר. edit</p>	<p>EST 1:19 oib dem melech iz voilgefelen, zol aroisgein a kiniglecher bafel fun far im, un es zol farshriben veren in di gezetsen fun Paras un Madai, kedei es zol nisht batl veren, az Vashti zol mer nisht kumen far dem melech Achashverosh, un ir mlkhschaft zol der melech geben tsu an anderer vos iz beser fun ir.</p>	<p>EST 1:19 If it please HaMelech, let there go forth a royal decree from him, and let it be written in the laws of the Persians and the Medes, laws that shall not pass away, that Vashti come no more before HaMelech Achashverosh; and let HaMelech give her royalty unto another that is better than she.</p>
<p>EST 1:20 און אַז דעם מלכס פסק וואָס ער וועט מאַכן, וועט באַקאַנט ווערן אין זיין גאַנצן קיניגרייך, ווי גרויס עס איז, וועלן אַלע ווייבער אָפּגעבן כבוד זייערע מאַנען, פֿון גרעסטן ביזן קלענסטן. edit</p>	<p>EST 1:20 un az dem melech's psk vos er vet machen, vet bakant veren in zain gantsen kinigraich, vi grois es iz, velen ale vaiber opgeben koved zeyere manen, fun gresten bizen klensten.</p>	<p>EST 1:20 And when the edict of HaMelech which he shall make shall be published throughout all his Malkhut (realm) — for it is great — all the nashim (women, wives) shall give to their be'alim (husbands) yekar (honor, respect) , both to gadol and katan.</p>
<p>EST 1:21 איז דאָס וואָרט וויילגעפעלן אין די אויגן פֿון דעם מלך און די האָרן, און דער מלך האָט געטאָן אַזוי ווי דאָס וואָרט פֿון ממוכָנען. edit</p>	<p>EST 1:21 iz dos vort voilgefelen in di oigen fun dem melech un di haren, un der melech hot geton azoi vi dos vort fun Memukhanen.</p>	<p>EST 1:21 And the proposal was good in the eyes of HaMelech and the sarim (nobles) ; and HaMelech did according to the devar Memukhan;</p>
<p>EST 1:22 און ער האָט געשיקט בריוו צו אַלע מדינות פֿון דעם</p>	<p>EST 1:22 un er hot geshikt briv tsu ale mdinut fun dem melech, tsu itlecher mdine loit ir ksav, un</p>	<p>EST 1:22 For he sent sefarim into all the provinces of HaMelech, into every province according</p>

<p>מלך, צו איטלעכער מדינה לויט איר כתב, און צו איטלעכן פֿאַלק לויט זײַן לשון, אַז יעטוועדער מאַן זאָל זײַן דער הערשער אין זײַן הויז, און רעדן אַזוי ווי דער לשון פֿון זײַן פֿאַלק. edit</p>	<p>tsu itlechen folk loit zain loshen, az yetveder man zol zain der hersher in zain hoiz, un reden azoi vi der loshen fun zain folk.</p>	<p>to the script thereof, and to every people after their leshon, that every ish should bear rule in his own bais, and speak in the leshon of his own people.</p>
<p>EST 2:1 נאָך די דאָזיקע געשעענישן, אַז דער גרימצאָרן פֿון מלך אַחַשְׁוֵרוֹשׁ האַט זיך געשטילט, האָט ער געדאַכט אָן וַשְׁתִּין, און אָן וואָס זי האָט געטאָן, און וואָס איז נגזר געוואָרן אויף איר. edit</p>	<p>EST 2:1 noch di dozike gesheenen, az der grimtsoren fun melech Achashverosh hot zich geshtilt, hot er gedacht on Vashtien, un on vos zi hot geton, un vos iz nigzar gevoren oif ir.</p>	<p>EST 2:1 After these things, when the wrath of HaMelech Achashverosh was appeased, he remembered Vashti, and what she had done, and what was decreed against her.</p>
<p>EST 2:2 האָבן געזאָגט די יונגען פֿון מלך, זײַנע משרתים: זאָל מען זוכן פֿאַרן מלך יונגע מיידלעך שײַן פֿון אויסזען. edit</p>	<p>EST 2:2 hoben gezogt di yungen fun melech, zaine meshoresim: zol men zuchen faran melech yunge meidlech shein fun oiszen.</p>	<p>EST 2:2 Then said the attendants of HaMelech that ministered unto him, Let there be beautiful ne'arot betulot (young virgins) sought for HaMelech;</p>
<p>EST 2:3 און דער מלך זאָל אויפֿזעצן אויפֿזעער אין אַלע מדינות פֿון זײַן קיניגרייך, און זיי זאָלן אײַנזאַמלען וווּ נאָר אַ יונג מיידל פֿון שײַנעם אויסזען אין דער הופֿטשטאָט שושן, אין הויז פֿון די פֿרויען, אונטער דער האַנט פֿון הֵגַאֵ דעם קאַמערדינער פֿון מלך, דעם</p>	<p>EST 2:3 un der melech zol oifzetsen oifzeer in ale mdinut fun zain kinigraich, un zei zolen inzamlen vu nor a yung meidl fun sheinem oiszen in der huptshtot Shushan, in hoiz fun di froien, unter der hant fun Hegai dem kamerdiner fun melech, dem hiter fun di froien, un me zol zei geben zeyere zalbungen.</p>	<p>EST 2:3 And let HaMelech appoint pekidim (overseers) in all the provinces of his malkhut (kingdom, realm), that they may gather together all the beautiful na'arah betulah (young virgins) unto Shushan the capital, to the Bais HaNashim (House of the Women, Harem), unto the custody of Hegai the Saris</p>

<p>היטער פֿון די פֿרויען, און מע זאל זיי געבן זייערע זאלבונגען. edit</p>		<p>HaMelech (<i>the Eunuch of the King</i>), the Shomer HaNashim (<i>Custodian of the Women</i>); and let their (<i>bodily</i>) rubbings be given them.</p>
<p>און די מיידל וואָס וועט ווילגעפֿעלן אין די אויגן פֿון מלך, זאל ווערן די מלכה אַנשטאַט ושתין. און די זאָך איז ווילגעפֿעלן אין די אויגן פֿון מלך, און ער האָט אַזוי געטאַן. edit</p>	<p>EST 2:4 un di meidl vos vet voilgefelen in di oigen fun melech, zol veren di Milch anshtot Vashtien. un di zach iz voilgefelen in di oigen fun melech, un er hot azoi geton.</p>	<p>EST 2:4 And let the na'arah which pleaseth HaMelech be Malkah (<i>Queen</i>) instead of Vashti. And the thing pleased HaMelech; and he did so.</p>
<p>איז געווען אַ ייד אין דער הויפטשטאָט שושן מיטן נאָמען מֶרדכי דער זון פֿון יאִיר, דעם זון פֿון שִׁמְעִי, דעם זון פֿון קישן, אַ מאַן פֿון בנימין, edit</p>	<p>EST 2:5 iz geven a yid in der hoiptshtot Shushan miten nomen Mordechai der zun fun Yair, dem zun fun Shimei, dem zun fun Kishon, a man fun Binyamin,</p>	<p>EST 2:5 Now in Shushan the capital there was an ish Yehudi, shmo Mordechai ben Yair ben Shime'i ben Kish, a Binyamini,</p>
<p>וואָס איז פֿאַרטריבן געוואָרן פֿון ירושלים מיט די פֿאַרטריבענע וואָס זיינען פֿאַרטריבן געוואָרן מיט יכָנְיָה דעם מלך פֿון יהודה, די וואָס נבֿוכדנֶצַר דער מלך פֿון בָּבֶל האָט פֿאַרטריבן. edit</p>	<p>EST 2:6 vos iz fartriben gevoren fun Yerusholayim mit di fartribene vos zainen fartriben gevoren mit Yechanyah dem melech fun Yehudah, di vos nvuchadnetsar der melech fun Bavel hot fartriben.</p>	<p>EST 2:6 which (<i>ones</i>) had been carried away from Yerushalayim in the Golus among those taken captive with Yechanyah Melech Yehudah, whom Nevukhadnetzar Melech Bavel had carried away.</p>
<p>און ער האָט דערצויגן הַדְּסָהן, דאָס איז אָסְתֶּה, די</p>	<p>EST 2:7 un er hot dertsoigen Hadassahen, dos iz Ester, di tochter fun zain feter, vorem zi</p>	<p>EST 2:7 And he brought up Hadassah, that is, Ester, the bat of his dod (<i>uncle</i>); for she had</p>

<p>טאַכטער פֿון זיין פֿעטער, וואָרום זי האָט נישט געהאַט קייַן פֿאַטער און מוטער; און די מיידל איז געווען שיין אויפֿן געשטאַלט, און שיין אויפֿן פנים; און אַז איר פֿאַטער און איר מוטער זיינען געשטאַרבן, האָט זי מֶרדכי צוגענומען צו זיך פֿאַר אַ טאַכטער. edit</p>	<p>hot nisht gehat kein foter un muter; un di meidl iz geven shein oifen geshtalt, un shein oifen ponem; un az ir foter un ir muter zainen geshtorben, hot zi Mordechai tsugenumen tsu zich far a tochter.</p>	<p>neither av nor em, and the na'arah was lovely in form and beautiful in appearance, whom Mordechai, when her av and em were dead, took for the bat of his own.</p>
<p>EST 2:8 און עס איז געווען, אַז דער אָנזאָג פֿון מלך און זיין באַפֿעל איז באַקאַנט געוואָרן, און אַז פֿיל מיידלעך זיינען איינגעזאַמלט געוואָרן אין דער הויפטשטאָט שושן, אונטער דער האַנט פֿון הֶגַי, אַזוי איז אויך אָסתר צוגענומען געוואָרן אין הויז פֿון מלך, אונטער דער האַנט פֿון הֶגַי דעם היטער פֿון די פֿרויען. edit</p>	<p>EST 2:8 un es iz geven, az der onzog fun melech un zain bafel iz bakant gevoren, un az fil meidlech zainen ingezamlt gevoren in der hoiptshtot Shushan, unter der hant fun Hegaien, azoi iz oich Ester tsugenumen gevoren in hoiz fun melech, unter der hant fun Hegaien dem hiter fun di froien.</p>	<p>EST 2:8 So it came to pass, when the commandment of HaMelech and his dat (decree, law) was heard, and when ne'arot rabbot (many maidens) were gathered together unto Shushan the capital, to the custody of Hegai, that Ester was brought also unto the Beis HaMelech, to the custody of Hegai, Shomer HaNashim.</p>
<p>EST 2:9 און די מיידל איז ווילגעפֿעלן אין זיינע אויגן, און זי האָט נושאַ חן געווען פֿאַר אים, און ער האָט געאַיילט מיט אירע זאַלבונגען און אירע גאַבן, און די זיבן מיידלעך וואָס דאַרפֿן איר געגעבן ווערן</p>	<p>EST 2:9 un di meidl iz voilgefelen in zaine oigen, un zi hot noisachen geven far im, un er hot geailt mit ire zalbungen un ire goben, un di ziben meidlech vos darfen ir gegeben veren fun melech's hoiz; un er hot zi mit ire meidlech oisgetseichnt tsum guten in hoiz fun di froien.</p>	<p>EST 2:9 And the na'arah pleased him, and she took up chesed before him; and he speedily had her be given her (bodily) rubbings, with her portion of special food; and also he selected sheva hane'arot (seven maids) for her from the Beis HaMelech; and he transferred</p>

<p>פֿון מלכס הויז; און ער האָט זי מיט אירע מיידלעך אויסגעצייכנט צום גוטן אין הויז פֿון די פֿרויען. edit</p>		<p>her and her ne'arot to the preferred quarters in the Bais HaNashim.</p>
<p>אָסְתֵּר הָאֵט נישט EST 2:10 אויסגעזאָגט איר פֿאַלק און איר אָפּשטאַם, וואָרום אַזוי הָאֵט איר מֶרְדֵּכַי באַפֿוילן, אַז זי זאָל נישט אויסזאָגן. edit</p>	<p>EST 2:10 Ester hot nisht oisgezogt ir folk un ir opshtam, vorem azoi hot ir Mordechai bafailen, az zi zol nisht oisbogen.</p>	<p>EST 2:10 Ester had not revealed her Am (People), nor her moledet, for Mordechai had charged her she should not show it.</p>
<p>און טאָג פֿאַר טאָג איז EST 2:11 מֶרְדֵּכַי אַרומגעגאַנגען פֿאַר דעם הויף פֿון דעם הויז פֿון די פֿרויען געוואָר צו ווערן וואָס אָסְתֵּר מאַכט, און וואָס מיט איר געשעט. edit</p>	<p>EST 2:11 un tog far tog iz Mordechai arumgegangen far dem hoif fun dem hoiz fun di froien gevor tsu veren vos Ester macht, un vos mit ir geshet.</p>	<p>EST 2:11 And Mordechai walked kol yom vayom before the khatzer Bais HaNashim (courtyard of the House of the Women, Harem) to have da'as of the shalom Ester (welfare of Ester), and what would become of her.</p>
<p>און אַז עס האָט EST 2:12 דערגרייכט די ריי פֿון מיידל נאָך מיידל, צו קומען צום מלך אַחַשְׁוֵרֶשׁ, נאָך דעם ווי זי האָט געהאַט צוועלף חדשים, לויט דעם איינפֿיר פֿאַר די פֿרויען – וואָרום אַזוי האָבן געמוזט דערפֿילט ווערן די טעג פֿון זייערע זאַלבונגען: זעקס חדשים מיט אייל פֿון מירע, און זעקס חדשים מיט בשמים</p>	<p>EST 2:12 un az es hot dergreicht di rei fun meidl noch meidl, tsu kumen tsum melech Achashverosh, noch dem vi zi hot gehat tselv Chodeshim, loit dem infir far di froien – vorem azoi hoben gemuzt derfildt veren di teg fun zeyere zalbungen: zeks Chodeshim mit eil fun mire, un zeks Chodeshim mit b'shomaim un mit zalben fun froien –</p>	<p>EST 2:12 Now before the turn of every na'arah came to go in to HaMelech Achashverosh, she had to complete the yemei merukeihen (the days of her [bodily] rubbings) which were prescribed for the nashim and which involved shneyem asar chodesh (twelve months), shisha chodashim (six months) of shemen (oil) of myrrh and shisha chodashim (six months) of perfumes and beauty treatments for nashim.</p>

<p>און מיט זאלבן פֿון פֿרויען – edit</p>		
<p>EST 2:13 און אַז די מיידל איז דענצמאָל געגאַנגען צום מלך, פֿלעגט אַלץ וואָס זי פֿלעגט פֿאַרלאַנגען איר געגעבן ווערן, מיטצוגיין מיט איר פֿון דעם הויז פֿון פֿרויען אין הויז פֿון מלך. edit</p>	<p>EST 2:13 un az di meidl iz dentsmol gegangen tsum melech, flegt alts vos zi flegt farlangen ir gegeben veren, mittsugein mit ir fun dem hoiz fun froien in hoiz fun melech.</p>	<p>EST 2:13 Then thus came every na'arah unto HaMelech; whatsoever she desired was given her to go with her out of the Bais HaNashim unto the Beis HaMelech.</p>
<p>EST 2:14 אין אָוונט איז זי געגאַנגען, און אין דער פֿרי האַט זי זיך אומגעקערט אין צווייטן הויז פֿון די פֿרויען, אונטער דער האַנט פֿון שַׁעשגו דעם מלכס קאַמערדינער, דעם היטער פֿון די קעפסווייבער. זי פֿלעגט מער נישט קומען צום מלך, סיידן דער מלך האָט זי באַגערט, און זי איז גערופֿן געוואָרן מיטן נאָמען. edit</p>	<p>EST 2:14 in ovent iz zi gegangen, un in der peire hot zi zich umgekert in tsvaiten hoiz fun di froien, unter der hant fun Shaashgaz dem melech's kamerdiner, dem hiter fun di kepsvaiber. zi flegt mer nisht kumen tsum melech, saiden der melech hot zi bagert, un zi iz gerufen gevoren miten nomen.</p>	<p>EST 2:14 Ba'erev (<i>in the evening</i>) she went, and ba'boker (<i>in the morning</i>) she returned to a Bais HaNashim Sheni (<i>a second House of the Women, Harem</i>) to the custody of Sha'ashgaz, Saris HaMelech, Shomer HaPilagshim (<i>Eunuch of the King, Custodian of the Concubines</i>) . She came in unto HaMelech no more, except HaMelech delighted in her, and she were summoned b'shem (<i>by name</i>) .</p>
<p>EST 2:15 און אַז עס האָט דערגרייכט די ריי פֿון אָסתר דער טאָכטער פֿון אַבִּיהֵל, מֶרדְכַּי פֿעטער, וואָס ער האַט גענומען צו זיך פֿאַר אַ טאָכטער, צו קומען צום מלך,</p>	<p>EST 2:15 un az es hot dergreicht di rei fun Ester der tochter fun Avihayil, Mordechais feter, vos er hot genumen tsu zich far a tochter, tsu kumen tsum melech, hot zi nisht farlangt kein zach, achuts vos Hegai dem melech's kamerdiner, der</p>	<p>EST 2:15 Now when the turn of Ester bat Avichayil, dod Mordechai, who had adopted her as his bat, was come to go in unto HaMelech, she required nothing but what Hegai, Saris HaMelech, the Shomer HaNashim, suggested. And</p>

<p>הָאָט זי נישט פֿאַרלאַנגט קיין זאָד, אַחוץ וואָס הָגי דעם מלכס קאַמערדינער, דער היטער פֿון די פֿרויען, פֿלעגט זאָגן. און אָסתר האָט נושאַ חן געווען אין די אויגן פֿון אַלע וואָס האָבן זי געזען. edit</p>	<p>hiter fun di froien, flegt zogen. un Ester hot noisa chen geven in di oigen fun ale vos hoben zi gezen.</p>	<p>Ester took up chen (<i>favor, grace</i>) in the sight of all them that looked upon her.</p>
<p>EST 2:16 און אָסתר איז גענומען געוואָרן צום מלך אַחשֵׁרוֹשׁ אין זײַן קיניגלעכן הויז, אין צענטן חודש, דאָס איז דער חודש טֵבֶת, אין זיבעטן יאָר פֿון זײַן מלוכה. edit</p>	<p>EST 2:16 un Ester iz genumen gevoren tsum melech Achashverosh in zain kiniglechen hoiz, in tsenten chodesh, dos iz der chodesh Tabat, in zibeten yor fun zain meluche.</p>	<p>EST 2:16 So Ester was taken unto HaMelech Achashverosh into his Bais Malkhut (<i>royal residence</i>) in the chodesh ha'asiri (<i>tenth month</i>), which is the month Tevet, in the shnat sheva (<i>seventh year</i>) of his reign.</p>
<p>EST 2:17 און דער מלך האָט ליב געקריגן אָסתרן מער פֿון אַלע ווייבער, און זי האָט געקריגן בײַ אים חן און לײַטזעליקייט מער פֿון אַלע יונגפֿרויען, און ער האָט אָנגעטאָן אַ מלכות-קרוין אויף איר קאָפּ, און האָט זי געמאַכט פֿאַר אַ מלכה אַנשטאַט וַשְׁתִּין. edit</p>	<p>EST 2:17 un der melech hot lib gekrigen Esteren mer fun ale vaiber, un zi hot gekrigen bai im chen un laitzelikeit mer fun ale yungfroien, un er hot ongeton a malchut-kroin oif ir kop, un hot zi gemacht far a Milcah anshtot Vashtien.</p>	<p>EST 2:17 And HaMelech loved Ester mikol hanashim (<i>more than all the women</i>), and she took up chen vachessed (<i>favor and grace</i>) in his sight more than kol habetulot (<i>all the virgins</i>), so that he set the keter malkhut (<i>royal crown</i>) upon her head, and made her Malkah instead of Vashti.</p>
<p>EST 2:18 און דער מלך האָט געמאַכט אַ גרויסן מאָלצײַט פֿאַר אַלע זײַנע האָרן און זײַנע קנעכט, אַ מאָלצײַט פֿון</p>	<p>EST 2:18 un der melech hot gemacht a groisen moltsait far ale zaine haren un zaine knecht, a moltsait fun Esters vegen. un er hot gemacht di mdinut a hnoche, un gegeben matonus</p>	<p>EST 2:18 Then HaMelech gave a mishteh gadol (<i>great feast</i>) unto all his sarim (<i>nobles</i>) and his avadim (<i>servants, officials</i>), even Mishteh Ester; and he decreed a holiday throughout</p>

<p>אַסְתֵּרס וועגן. און ער האָט געמאַכט די מדינות אַ הנחה, און געגעבן מתנות מיט אַ קיניגלעכער האַנט. edit</p>	<p>mit a kiniglecher hant.</p>	<p>the provinces and distributed gifts according to the [bountiful] yad HaMelech.</p>
<p>EST 2:19 און אז יונגפֿרויען זיינען אַ צווייט מאָל איינגעזאַמלט געוואָרן, און מֶרדכי איז געזעסן אין טויער פֿון מלך – edit</p>	<p>EST 2:19 un az yungfroien zainen a tsveit mol ingezamlt gevoren, un Mordechai iz gezesen in toier fun melech –</p>	<p>EST 2:19 And when the betulot (<i>virgins</i>) were gathered together again, then Mordechai yoshev b'Sha'ar HaMelech (<i>sat in the King's Gate</i>) .</p>
<p>EST 2:20 אַסְתֵּר האָט נאָך נישט געהאַט אויסגעזאַגט איר אַפּשטאַם און איר פֿאַלק, אַזוי ווי מֶרדכי האָט איר באַפֿוילן; וואָרום אַסְתֵּר האָט געטאַן וואָס מֶרדכי האָט איר אַנגעזאַגט, אַזוי ווי בעת זי איז געווען אין דערציונג ביי אים – edit</p>	<p>EST 2:20 Ester hot noch nisht gehat oisgezogt ir opshtam un ir folk, azoi vi Mordechai hot ir bafuilen; vorem Ester hot geton vos Mordechai hot ir ongezogt, azoi vi beis zi iz geven in dertsjung bai im –</p>	<p>EST 2:20 Ester had not yet revealed her moledet (<i>kindred</i>) nor her Am (<i>people</i>) , as Mordechai had charged her; for Ester did the commandment of Mordechai, like as when she was brought up with him.</p>
<p>EST 2:21 אין יענע טעג, ווען מֶרדכי איז געזעסן אין טויער פֿון מלך, האָט געזערנט בגתן און תֶּרש, צוויי קאַמערדינער פֿון מלך, פֿון די שוועלהיטער, און זיי האָבן געוואָלט אויסשטרעקן אַ האַנט אויפֿן מלך אַחשֵׁרוֹשׁ. edit</p>	<p>EST 2:21 in yene teg, ven Mordechai iz gezesen in toier fun melech, hot getsernt Bigtan un Teresh, tsvei kamerdiner fun melech, fun di shvelhiter, un ze hoben gevolt oisshtreken a hant oifen melech Achashverosh.</p>	<p>EST 2:21 In those yamim, while Mordechai yoshev b'Sha'ar HaMelech, two of the Sarisim of HaMelech, Bigtan and Teresh, of the Mishomrei HaSaf (<i>Keepers of the Door, Doorkeepers</i>) , were angry, and conspired to assassinate HaMelech Achashverosh.</p>
<p>EST 2:22 איז די זאַך דערוואָסט edit</p>	<p>EST 2:22 iz di zach dervust gevoren tsu Mordechaien, un er hot</p>	<p>EST 2:22 And Mordechai came to da'as of the plot, and told it</p>

<p>געוואָרן צו מֶרְדֵּכַי, און ער האַט דערציילט אָסְתֵּר המלכה, און אָסְתֵּר האָט געזאָגט דעם מלך אין נאָמען פֿון מֶרְדֵּכַי. edit</p>	<p>dertseilt Ester hmlkhen, un Ester hot gezogt dem melech in nomen fun Mordechaien.</p>	<p>unto Ester HaMalkah; and Ester informed HaMelech thereof b'shem Mordechai.</p>
<p>EST 2:23 און די זאַך איז נאָכגעזוכט געוואָרן, און איז אויסגעפֿונען געוואָרן, און זיי זיינען ביידע אויפֿגעהאַנגען געוואָרן אויף אַ בוים; און עס איז פֿאַרשריבן געוואָרן אין בוך פֿון די צייטגעשעענישן פֿאַר דעם מלך. edit</p>	<p>EST 2:23 un di zach iz nochgezucht gevoren, un iz oisgefunden gevoren, un zei zainen beide oifgehongen gevoren oif a boim; un es iz farshriben gevoren in buch fun di tsaitgesheenen far dem melech.</p>	<p>EST 2:23 And when inquiry was made of the matter, it was found true; therefore the two of them were made talui al etz (<i>hanged on a tree</i>) , and it was written in the sefer of the divrei hayamim before HaMelech.</p>
<p>EST 3:1 נאָך די דאָזיקע געשעענישן האָט דער מלך אַחַשְׁוֵרֹשׁ געגרייסט הָמָן דעם זון פֿון הַמְּדַתָּאן, דעם אַגָּגִי, און ער האָט אים דערהויבן און געשטעלט זיין שטול איבער אַלע האַרן וואָס ביי אים. edit</p>	<p>EST 3:1 noch di dozike gesheenen hot der melech Achashverosh gegreist Haman dem zun fun Hamdataen, dem Agagi, un er hot im derhoiben un geshtelt zain shtul iber ale haren vos bai im.</p>	<p>EST 3:1 After these things did HaMelech Achashverosh promote Haman ben Hamdata the Agagi, and advanced him, and set his rank above all the other sarim (<i>nobles</i>) .</p>
<p>EST 3:2 און אַלע קנעכט פֿון מלך וואָס אין מלכס טויער האָבן זיך געקניט און געבוקט צו הַמְּנַעֵן, וואָרום אַזוי האָט דער מלך באַפֿוילן וועגן אים; נאָר מֶרְדֵּכַי פֿלעגט זיך נישט קניען</p>	<p>EST 3:2 un ale knecht fun melech vos in melech's toier hoben zich geknit un gebukt tsu Hamanen, vorem azoi hot der melech bafuilen vegen im; nor Mordechai flegt zich nisht knien un nisht buken.</p>	<p>EST 3:2 And all the avadim of HaMelech, that were in the Sha'ar HaMelech, bowed, and paid homage to Haman, for HaMelech had so commanded concerning him. But Mordechai bowed not, nor did him</p>

<p>און נישט בוקן. edit</p>		<p>reverence.</p>
<p>EST 3:3 האָבן די קנעכט פֿון מלך וואָס אין מלכס טויער געזאָגט צו מֶרְדֵּכַי: פֿאַר וואָס טרעטסטו איבער דעם באַפֿעל פֿון מלך? edit</p>	<p>EST 3:3 hoben di knecht fun melech vos in melech's toier gezogt tsu Mordechaien: far vos tretstu iber dem bafel fun melech?</p>	<p>EST 3:3 Then avadim of HaMelech, which were in the Sha'ar HaMelech, said unto Mordechai, Why transgressesst thou the mitzvat HaMelech?</p>
<p>EST 3:4 און עס איז געווען, אַז זיי האָבן דאָס צו אים געזאָגט טאָג פֿאַר טאָג, און ער האָט נישט צוגעהערט צו זיי, אַזוי האָבן זיי דערציילט הַמָּנֶען, כדי צו זען אויב מֶרְדֵּכַי ווערטער וועלן באַשטיין; וואָרום ער האָט זיי געזאָגט אַז ער איז אַ יִיד. edit</p>	<p>EST 3:4 un es iz geven, az zei hoben dos tsu im gezogt tog far tog, un er hot nisht tsugehert tsu ze, azoi hoben ze dertseilt Hamanen, kedei tsu zen oib Mordechais verter velen bashtein; vorem er hot ze gezogt az er iz a yid.</p>	<p>EST 3:4 Now it came to pass, when they spoke yom vayom unto him, and his was a lo shema (<i>not listen</i>) unto them, that they told Haman, to see whether Mordechai's behavior would be tolerated; for he had told them that hu Yehudi (<i>he was a Jew</i>) .</p>
<p>EST 3:5 און ווי הָמָן האָט געזען אַז מֶרְדֵּכַי קניט זיך נישט און בוקט זיך נישט צו אים, אַזוי איז הָמָן געוואָרן פֿול מיט גרימצאָרן. edit</p>	<p>EST 3:5 un vi Haman hot gezen az Mordechai knit zich nisht un bukt zich nisht tsu im, azoi iz Haman gevoren ful mit grimtsoren.</p>	<p>EST 3:5 And when Haman saw that Mordechai ein korei'a (<i>bowed not</i>) , nor to him mishtachaveh (<i>would prostrate, worship</i>) , then was Haman full of chemah (<i>wrath</i>) .</p>
<p>EST 3:6 און ער האָט פֿאַראַכט {בזה} אין זיינע אויגן אויסצושטרעקן אַ האַנט אויף מֶרְדֵּכַי אַליין; וואָרום מע האָט אים געזאָגט דאָס פֿאַלק פֿון מֶרְדֵּכַי; נאָר הָמָן האָט</p>	<p>EST 3:6 un er hot faracht in zaine oigen oistsushtreken a hant oif Mordechaien alein; vorem me hot im gezogt dos folk fun Mordechaien; nor Haman hot gezucht tsu fartiliken ale Yiden vos in gantsen kinigraich fun Achashveroshen, dos folk fun</p>	<p>EST 3:6 And he scorned to lay hands on Mordechai alone; since they had told him the Am Mordechai; therefore Haman sought to make shmad of kol haYehudim that were throughout the kol Malkhut Achashverosh, even the Am</p>

<p>געזוכט צו פֿאַרטיליקן אַלע יידן וואָס אין גאַנצן קיניגרייך פֿון אַחשֵׁירוֹשׁ, דאָס פֿאַלק פֿון מֶרדֶּכַי. edit</p>	<p>Mordechaien.</p>	<p>Mordechai.</p>
<p>EST 3:7 אין ערשטן חודש, דאָס איז חודש ניסן, אין צוועלפטן יאָר פֿון מלך אַחשֵׁירוֹשׁ, האָט מען געוואָרפֿן אַ פּוּר, דאָס איז אַ גוֹרל, פֿאַר הַמָּנֶען, פֿון טאָג אויף טאָג, און פֿון חודש אויף חודש, ביז צום צוועלפטן חודש, דאָס איז חודש אָדָר. edit</p>	<p>EST 3:7 in ershten chodesh, dos iz chodesh nisen, in tsvelften yor fun melech Achashverosh, hot men gevorfen a pur, dos iz a goral, far Hamanen, fun tog oif tog, un fun chodesh oif chodesh, biz tsum tsvelften chodesh, dos iz chodesh Addar.</p>	<p>EST 3:7 In the chodesh harishon (<i>first month</i>), that is, the month Nisan, in the twelfth year of HaMelech Achashverosh, they cast Pur, that is, the goral (<i>lot</i>), before Haman miyom l'yom (<i>from day to day, every day</i>), and me'chodesh l'chodesh (<i>from month to month, every month</i>) until the twelfth month, that is, the month Adar.</p>
<p>EST 3:8 און הָמָן האָט געזאָגט צום מלך אַחשֵׁירוֹשׁ: פֿאַראַן איין פֿאַלק, צעזייט און צעשפּרייט צווישן די פֿעלקער אין אַלע מדינות פֿון דײַן קיניגרייך, און זייערע געזעצן זײַנען אַנדערש ווי בײַ אײַטלעכן פֿאַלק, און די געזעצן פֿון מלך טוען זיי נישט, און דעם מלך לױנט זיך נישט זיי צו לאָזן בלייבן. edit</p>	<p>EST 3:8 un Haman hot gezogt tsum melech Achashverosh: faran ein folk, tsezeit un tseshpreit tsvishen di felker in ale mdinut fun dain kinigraich, un zeyere gezetsen zainen andersh vi bai itlechen folk, un di gezetsen fun melech tuen zei nisht, un dem melech loint zich nisht zei tsu lozen blaiben.</p>	<p>EST 3:8 And Haman said unto HaMelech Achashverosh, There is Am Echad scattered abroad and dispersed among the amim in all the provinces of thy malkhut (<i>kingdom, realm</i>); and their dat (<i>law</i>) is different from kol am; neither obey they the datei HaMelech; therefore it is not suitable for HaMelech to tolerate them.</p>
<p>EST 3:9 אויב דעם מלך איז ווילגעפֿעלן, זאָל געשריבן</p>	<p>EST 3:9 oib dem melech iz voilgefelen, zol geshriben veren zei umtsubringen, un ich vel</p>	<p>EST 3:9 If it please HaMelech, let it be written that they may be killed, and I will weigh ten</p>

<p>ווערן זיי אומצוברענגען, און איך וועל אָפּוועגן צען טויזנט צענטנער זילבער אויף די הענט פֿון די ווירטשאַפֿטער, אויף אַרײַנצוברענגען אין די שאַצקאַמערן פֿון מלך. edit</p>	<p>opvegen Tzoan toizent tsentner zilber oif di hent fun di virtshafter, oif araintsubrengen in di shatskameren fun melech.</p>	<p>thousand talents of kesef into the hands of those that are the osei hamelachah (doers of the work) , to bring it into genazim (treasuries) of HaMelech.</p>
<p>EST 3:10 האָט דער מלך אַראָפּגענומען זײַן זיגלרינג פֿון זײַן האַנט, און האָט אים געגעבן צו הָמָן דעם זון פֿון הַמְדָּתָאָן, דעם אַגָּגִי, דעם צורר הַיהוּדִים. edit</p>	<p>EST 3:10 hot der melech aropgenumen zain zigling fun zain hant, un hot im gegeben tsu Haman dem zun fun Hamdataen, dem Agagi, dem Tzeror haihudim.</p>	<p>EST 3:10 And HaMelech took his taba'at (signet ring) from his hand, and gave it unto Haman ben Hamdata the Agagi, the tzorer (vexer, harasser) of the Yehudim.</p>
<p>EST 3:11 און דער מלך האָט געזאָגט צו הָמָנען: דאָס געלט ווערט דיר געשאַנקען, און אויך דאָס פֿאַלק, צו טאָן מיט אים ווי עס איז גוט אין דײַנע אויגן. edit</p>	<p>EST 3:11 un der melech hot gezogt tsu Hamanen: dos gelt vert dir geshonken, un oich dos folk, tsu ton mit im vi es iz gut in daine oigen.</p>	<p>EST 3:11 And HaMelech said unto Haman, The kesef is given to thee, HaAm also, to do with them as it seemeth good in thine eyes.</p>
<p>EST 3:12 און ד שרײַבער פֿון מלך זײַנען גערופֿן געוואָרן אין ערשטן חודש, אין דרײַצנטן טאָג אין דעם, און עס איז געשריבן געוואָרן אַזוי ווי אַלץ וואָס הָמָן האָט באַפֿוילן, צו די סאַטראַפֿן פֿון מלך, און צו די פֿירשטן וואָס איבער איטלעכער מדינה, און צו די</p>	<p>EST 3:12 un d shraiber fun melech zainen gerufen gevoren in ershten chodesh, in draitsnten tog in dem, un es iz geshriben gevoren azoi vi alts vos Haman hot bafoiln, tsu di satrapn fun melech, un tsu di firshTEN vos iber itlecher mdine, un tsu di haren fun itlechen folk; itlecher mdine loit ir ksav, un itlechen folk loit zain loshen, geshriben</p>	<p>EST 3:12 Then were the soferim of HaMelech summoned on the shloshah asar yom of chodesh harishon, and there was written according to all that Haman had commanded, unto the satraps of HaMelech, and to the governors that were over every province, and to the sarim of every people of every province according to the script thereof,</p>

<p>הָאָרְן פֿון אַיטלעכען פֿאַלק; איטלעכער מדינה לויט איר כתב, און איטלעכען פֿאַלק לויט זיין לשון, געשריבן אין נאָמען פֿון מלך אַחַשְׁוֵרוֹשׁ, און געחסמעט מיטן זיגלרינג פֿון מלך. edit</p>	<p>in nomen fun melech Achashverosh, un gechsmet miten zigling fun melech.</p>	<p>and to every people after their leshon; b'shem HaMelech Achashverosh was it written, and sealed with the taba'at HaMelech (<i>the signet ring of HaMelech</i>) .</p>
<p>EST 3:13 און בריוו זיינען צעשיקט געוואָרן דורך דער האַנט פֿון לויפֿערס צו אַלע מדינות פֿון מלך, צו פֿאַרטיליקן, צו הרגען, און אומצוברענגען אַלע יידן, פֿון יונג ביז אַלט, קליינע קינדער און ווייבער, אין איין טאָג, און דרייצנטן טאָג פֿון צוועלטפֿטן חודש, דאָס איז חודש אָדָר, און צו צערויבן זייער פֿאַרמעג. edit</p>	<p>EST 3:13 un briv zainen tseshikt gevoren durch der hant fun loifers tsu ale mdinut fun melech, tsu fartiliken, tsu hrgen, un umtsubringen ale Yiden, fun yung biz alt, kleine kinder un vaiber, in ein tog, un draitsnten tog fun tsveltften chodesh, dos iz chodesh Addar, un tsu tseroiben zeyer farmeg.</p>	<p>EST 3:13 And the sefarim were sent by couriers into all the provinces of HaMelech, to make shmad, to kill, and to annihilate kol HaYehudim, both na'ar and zaken (<i>young and old</i>) , little children and nashim, on yom echad (<i>one day</i>) , even upon the thirteenth day of the twelfth month, which is the month Adar, and to plunder their possessions.</p>
<p>EST 3:14 דער נוסח פֿון דעם געשריפֿטס זאָל אַרויסגעגעבן ווערן פֿאַר אַ באַפֿעל אין איטלעכער מדינה, באַקאַנט געמאַכט צו אַלע פֿעלקער, אַז זיי זאָלן זיין אָנגעברייט פֿאַר דעם דאָזיקן טאָג. edit</p>	<p>EST 3:14 der nusch fun dem geshrifts zol aroisgegeben veren far a bafel in itlecher mdine, bakant gemacht tsu ale felker, az zei zolen zain ongebreit far dem doziken tog.</p>	<p>EST 3:14 The copy of the edict to be issued as dat (<i>law</i>) in every province was published unto kol ha'amim, that they should be atidim (<i>ready, prepared</i>) for yom hazeh (<i>that day</i>) .</p>
<p>EST 3:15 זיינען די לויפֿערס אַרויס אין געאַיילט מיט דעם מלכס</p>	<p>EST 3:15 zainen di loifers arois in geailt mit dem melech's onzog,</p>	<p>EST 3:15 The couriers went out, being hastened by the devar</p>

<p>אָנזאַג, און דאָס געזעץ איז אַרויסגעגעבן געוואָרן אין דער הויפטשטאָט שושן. און דער מלך און הָמָן האָבן זיך געזעצט טרינקען, און די שטאָט שושן איז געווען צעטומלט. edit</p>	<p>un dos gezets iz aroisgegeben gevoren in der hoiptshtot Shushan. un der melech un Haman hoben zich gezetst trinken, un di shtot Shushan iz geven tsetumlt.</p>	<p>HaMelech, and the dat was issued in Shushan the capital. And HaMelech and Haman sat down to drink, but the city Shushan was in confusion.</p>
<p>EST 4:1 און ווי מָרְדֵּכַי האָט זיך דערוואָסט אַלץ וואָס איז געשען, אַזוי האָט מָרְדֵּכַי צעריסן זיינע קליידער, און ער האָט אָנגעטאַן זאַק מיט אַש און ער איז אַרויסגעגאַנגען אין מיטן שטאָט, און האָט געשריען אַ גרויס און ביטער געשריי. edit</p>	<p>EST 4:1 un vi Mordechai hot zich dervust alts vos iz geshen, azoi hot Mordechai tserisen zaine kleider, un er hot ongeton zak mit ash un er iz aroisgegangen in miten shtot, un hot geshrien a grois un biter geshrei.</p>	<p>EST 4:1 When Mordechai perceived all that was done, Mordechai rent his garments, and put on sackcloth with ashes, and went out into the midst of the city, and cried with a zeakah gedolah umarah (loud and a bitter wailing) ;</p>
<p>EST 4:2 און ער איז געקומען ביז צום מלכס טויער; וואָרום מע האָט נישט געטאַרט אַרײַנגיין אין מלכס טויער אין זאַק. edit</p>	<p>EST 4:2 un er iz gekumen biz tsum melech's toier; vorem me hot nisht getort araingein in melech's toier in zak.</p>	<p>EST 4:2 And came even before the Sha'ar HaMelech; for none might enter into the Sha'ar HaMelech clothed with sackcloth.</p>
<p>EST 4:3 און אין איטלעכער מדינה, וווּ נאָר דער אָנזאַג פֿון מלך און זײַן באַפֿעל איז אָנגעקומען, איז געווען אַ גרויס טרויער בײַ ייִדן, און אַ תּענית, און געוויין און קלאָג; זאַק און אַש האָבן פֿיל זיך</p>	<p>EST 4:3 un in itlecher mdine, vu nor der onzog fun melech un zain bafel iz ongekumen, iz geven a grois troier bai Yiden, un a toenit, un gevain un klog; zak un ash hoben fil zich untergebet.</p>	<p>EST 4:3 And in every province, whithersoever the Devar HaMelech and his dat (decree) came, there was evel gadol (great mourning) among the Yehudim, and a tzom, and weeping, and wailing; and many lay on sackcloth and</p>

<p>אונטערגעבעט. edit</p>		<p>ashes.</p>
<p>EST 4:4 זיינען געקומען אַסְתֵּרס מיידלעך און אירע קאַמערדינער, און האָבן איר דאָס דערציילט, און די מלכה איז אויפֿגעציטערט געוואָרן, און זי האָט געשיקט קליידער אַנצוטאָן מֶרדֶּכַי, און אויסצוטאָן זיין זאַק פֿון אים, אַבער ער האָט נישט אַנגענומען. edit</p>	<p>EST 4:4 zainen gekumen Esters meidlech un ire kamerdiner, un hoben ir dos dertseilt, un di Milcah iz oifgetsitert gevoren, un zi hot geshikt kleider ontsuton Mordechaien, un oistsuton zain zak fun im, ober er hot nisht ongenumen.</p>	<p>EST 4:4 So Ester's na'arot and her sarisim came and told it her. Then was HaMalkah exceedingly distressed; and she sent begadim (<i>raiment</i>) to clothe Mordechai, and to take away his sackcloth from him, but he received it not.</p>
<p>EST 4:5 האָט אַסְתֵּר גערופֿן הַתָּכֵן, איינעם פֿון דעם מלכס קאַמערדינער וואָס ער האָט געשטעלט פֿאַר איר, און זי האָט אים באַפֿוילן צו מֶרדֶּכַי, געוואָר צו ווערן וואָס דאָס איז, און פֿאַר וואָס דאָס איז. edit</p>	<p>EST 4:5 hot Ester gerufen Hatachen, einem fun dem melech's kamerdiner vos er hot geshtelt far ir, un zi hot im bafoilen tsu Mordechaien, gevor tsu veren vos dos iz, un far vos dos iz.</p>	<p>EST 4:5 Then called Ester for Hatach, one of the sarisim of HaMelech, whom he had appointed to attend upon her, and gave him a commandment about Mordechai, to have da'as of mah zeh (<i>what is this?</i>), and al mah zeh (<i>why is this?</i>)</p>
<p>EST 4:6 איז הַתָּךְ אַרויסגעגאַנגען צו מֶרדֶּכַי אויפֿן ברייטן פּלאַץ פֿון שטאָט וואָס פֿאַרן מלכס טויער, edit</p>	<p>EST 4:6 iz Hatach aroisgegangen tsu Mordechaien oifen breiten plats fun shtot vos faran melech's toier,</p>	<p>EST 4:6 So Hatach went forth to Mordechai unto the rechof haIr (<i>open square of the city</i>), which was before the Sha'ar HaMelech.</p>
<p>EST 4:7 און מֶרדֶּכַי האָט אים דערציילט אַלץ וואָס אים איז געשען, און דעם באַטרעף פֿון דעם זילבער וואָס הָמָן האָט</p>	<p>EST 4:7 un Mordechai hot im dertseilt alts vos im iz geshen, un dem batref fun dem zilber vos Haman hot tsugezogt optsuvegen in di shatskameren</p>	<p>EST 4:7 And Mordechai told him of all that had happened unto him, and of the parashat hakesef (<i>exact amount of the money</i>) that Haman had promised to</p>

<p>צוגעזאגט אָפּצוועגן אין די שאַצקאַמערן פֿון מלך פֿאַר די יידן, כדי זיי אומצוברענגען. edit</p>	<p>fun melech far di Yiden, kedei zei umtsubrenge.</p>	<p>pay to the genazim of HaMelech for the Yehudim, to destroy them.</p>
<p>EST 4:8 אויך דעם נוסח פֿון דעם געשריבענעם באַפֿעל וואָס איז אַרויסגעגעבן געוואָרן אין שושן זיי צו פֿאַרטיליקן, האָט ער אים געגעבן, צו ווייזן אַסְתֵּר, און איר דערציילן, און איר אָנזאָגן צו גיין צום מלך, צו בעטן ביי אים, און זיך שְׂתַדְלֵן ביי אים פֿאַר איר פֿאַלק. edit</p>	<p>EST 4:8 oich dem nusch fun dem geshribenem bafel vos iz aroisgegeben gevoren in Shushan zeu tsu fartiliken, hot er im gegeben, tsu vaizen Esteren, un ir dertseilen, un ir onzogen tsu gein tsum melech, tsu beten bai im, un zich shtadlen bai im far ir folk.</p>	<p>EST 4:8 Also he gave him the copy of the edict of the dat (decree, Final Solution) that was published at Shushan to make them shmad, to show it unto Ester, and to declare it unto her, and to charge her that she should go in unto HaMelech, to make supplication unto him, and to make bakash (request, pleading) before him for her Am (People, the Jewish People) .</p>
<p>EST 4:9 איז הַתֵּךְ געקומען, און האָט דערציילט אַסְתֵּר די ווערטער פֿון מֶרְדֵּכַי. edit</p>	<p>EST 4:9 iz Hatach gekumen, un hot dertseilt Esteren di verter fun Mordechaien.</p>	<p>EST 4:9 And Hatach came and told Ester the divrei Mordechai.</p>
<p>EST 4:10 און אַסְתֵּר האָט גערעדט צו הַתֵּכֵן און האָט אים באַפֿוילן צו מֶרְדֵּכַי: edit</p>	<p>EST 4:10 un Ester hot geredt tsu Hatachen un hot im bafoilen tsu Mordechaien:</p>	<p>EST 4:10 Again Ester spoke unto Hatach, and gave him commandment unto Mordechai:</p>
<p>EST 4:11 אַלע קנעכט פֿון מלך און דאָס פֿאַלק פֿון מלכס מדינות, ווייסן אַז אַיטלעכער מאַן אַדער פֿרוי וואָס גייט אַרײַן צום מלך אין אינעווייניקסטן הויף, ווען ער ווערט נישט גערופֿן, איז פֿאַר אים בלויז</p>	<p>EST 4:11 ale knecht fun melech un dos folk fun melech's mdinut, veisen az itlecher man oder froi vos geit arain tsum melech in ineveiniksten hoif, ven er vert nisht gerufen, iz far im bloiz ein gezets, teiten, saiden der vos der melech shtrekt ois tsu im</p>	<p>EST 4:11 All the avadim of HaMelech, and the people of the provinces of HaMelech have da'as that whosoever, whether ish or isha, shall come unto HaMelech into the pnimiyus khatzer (innermost courtyard), who is not called, there is echat</p>

<p>איין געזעץ, טייטן, סייִדן דער וואָס דער מלך שטרעקט אויס צו אים דעם גילדערנעם צעפטער, ער בלייבט לעבן; און איך בין נישט גערופֿן געוואָרן צו קומען פֿאַרן מלך שוין דרייסיק טעג. edit</p>	<p>dem gildernem tsepter, er blaiibt leben; un ich bin nisht gerufen gevoren tsu kumen faran melech shoin draisik teg.</p>	<p>dat (one law) of his to put him to death, except such to whom HaMelech shall hold out the sharvit hazahav (golden sceptre) , that he may live. But I have not been called to come in unto HaMelech these shloshim yom.</p>
<p>EST 4:12 האָט מען דערציילט מֶרְדֵּכַי דִּי ווערטער פֿון אַסְתֵּר. edit</p>	<p>EST 4:12 hot men dertseilt Mordechaien di verter fun Esteren.</p>	<p>EST 4:12 And they told to Mordechai Ester's words.</p>
<p>EST 4:13 און מֶרְדֵּכַי האָט געהייסן ענטפֿערן אַסְתֵּר: זאַלסט נישט מיינען בײַ זיך, אַז דו פֿון אַלע ייִדן וועסט אַנטרונען ווערן אין מלכס הויז. edit</p>	<p>EST 4:13 un Mordechai hot geheisen entfernen Esteren: zolst nisht meinen bai zich, az du fun ale Yiden vest antrunen veren in melech's hoiz.</p>	<p>EST 4:13 Then Mordechai commanded to answer Ester, Think not with thyself that thou shalt escape in the Beis HaMelech, more than kol HaYehudim.</p>
<p>EST 4:14 וואָרום אויב שווייגן וועסטו שווייגן אין דער צײַט, וועט אַ דערלייכטערונג און אַ רעטונג אויפֿשטיין פֿאַר ייִדן פֿון אַן אַנדער אָרט, און דו און דיין פֿאַטערס הויז וועלן אונטערגיין. און ווער ווייס {ידע} אויב דו האָסט נישט דערגרייכט די מלוכה פֿאַר אַזאַ צײַט ווי די? edit</p>	<p>EST 4:14 vorem oib shvaigen vestu shvaigen in der tsait, vet a derlaichterung un a retung oifshtein far Yiden fun an ander ort, un du un dain foters hoiz velen untergein. un ver veis oib du host nisht dergreicht di meluche far aza tsait vi di?</p>	<p>EST 4:14 For if thou altogether holdest thy peace at this time, then shall there revach (relief) and hatzalah (deliverance) arise to the Yehudim from another place; but thou and thy bais Avicha (house of thy father) shall be destroyed; and who knoweth whether thou art come to the Malkhut for such a time as this?</p>
<p>EST 4:15 האָט אַסְתֵּר געהייסן</p>	<p>EST 4:15 hot Ester geheisen entfernen Mordechaien:</p>	<p>EST 4:15 Then Ester bade them return Mordechai this answer,</p>

<p>ענטפערן מַרדכיִן: edit</p>		
<p>גיי זאַמל איין אלע יידן EST 4:16 וואָס געפֿינען זיך אין שושן, און פֿאַסט פֿאַר מיר, און איר זאַלט נישט עסן און נישט טרינקען דריי טעג, נאַכט און טאָג; אויך איך און מייןע מיידלעך וועלן אזוי פֿאַסטן. און אזוי וועל איך גיין צום מלך, וואָס איז נישט לויט געזעץ; און אז איך וועל אונטערגיין, וועל איך אונטערגיין. edit</p>	<p>EST 4:16 gei zaml ein ale Yiden vos gefinen zich in Shushan, un fast far mir, un ir zolt nisht esen un nisht trinken drai teg, nacht un tog; oich ich un maine meidlech velen azoi fasten. un azoi vel ich gein tsum melech, vos iz nisht loit gezets; un az ich vel untergein, vel ich untergein.</p>	<p>EST 4:16 Go, gather together kol HaYehudim that are found in Shushan, and declare ye a tzom for me, and neither eat nor drink shloshet yamim, lailah vayom. I also and my na'arot will undergo a tzom likewise; and so will I go in unto HaMelech, though it is not according to the dat; and if I perish, I perish.</p>
<p>איז מַרדכיִ אַוועק, און האַט געטאָן אזוי ווי אַלץ וואָס אַסתר האָט אים באַפֿוילן. edit</p>	<p>EST 4:17 iz Mordechai avek, un hot geton azoi vi alts vos Ester hot im bafailen.</p>	<p>EST 4:17 So Mordechai went his way, and did according to all that Ester had commanded him.</p>
<p>און עס איז געווען אויפֿן דריטן טאָג, האָט אַסתר זיך אַנגעטאָן מלכותדיק, און האָט זיך געשטעלט אין אינעווייניקסטן הויף פֿון מלכס הויז אַקעגן מלכס הויז; און דער מלך איז געזעסן אויף זיין קיניגלעכן טראָן אין קיניגלעכן הויז, אַקעגן דעם אינגאַנג פֿון הויז. edit</p>	<p>EST 5:1 un es iz geven oifen driten tog, hot Ester zich ongeton malchutdik, un hot zich geshtelt in ineveiniksten hoif fun melech's hoiz akegen melech's hoiz; un der melech iz gezesen oif zain kiniglechen tron in kiniglechen hoiz, akegen dem ingang fun hoiz.</p>	<p>EST 5:1 Now it came to pass on the yom hashelishi, that Ester put on her royal apparel, and stood in the pnimiyus of the Beis HaMelech in front of the Beis HaMelech; and HaMelech sat upon his kisse malkhut (royal throne) in the Beis Hamalkhut, facing the Petach HaBeis (Entrance of HaBeis) .</p>

<p>איז ווי דער מלך האָט EST 5:2 דערזען אָסְתֵּר המלכה שטייענדיק אין הויף, האָט זי נושאַ חן געווען אין זיינע אויגן, און דער מלך האָט אויסגעשטרעקט צו אָסְתֵּר דעם גילדערנעם צעפטער וואָס אין זיין האַנט, און אָסְתֵּר האָט גענענט, און האָט אַנגערירט דעם שפיץ צעפטער. edit</p>	<p>EST 5:2 iz vi der melech hot derzen Ester hmlke shteyendik in hoif, hot zi noisa chen geven in zaine oigen, un der melech hot oisgeshtrekt tsu Esteren dem gildernem tsepter vos in zain hant, un Ester hot genent, un hot ongerirt dem shpits tsepter.</p>	<p>EST 5:2 And it was so, when HaMelech saw Ester HaMalkah standing in the Khatzer (Court) , that she took up chen (favor, grace) in his sight, and HaMelech held out to Ester the sharvit hazahav (golden sceptre) that was in his hand. So Ester drew near, and touched the top of the sharvit (sceptre) .</p>
<p>האָט דער מלך צו איר EST 5:3 געזאָגט: וואָס איז דיר, אָסְתֵּר המלכה? און וואָס איז דיין בקשה? אַפִּילוּ ביז אַ האַלבער מלוכה זאָל דיר געגעבן ווערן. edit</p>	<p>EST 5:3 hot der melech tsu ir gezogt: vos iz dir, Ester hmlke? un vos iz dain bakoshe? afile biz a halber meluche zol dir gegeben veren.</p>	<p>EST 5:3 Then said HaMelech unto her, What wilt thou, Ester HaMalkah? And what is thy bakash (request) ? It shall be given thee even to the chatzi HaMalchut (half of the kingdom) .</p>
<p>האָט אָסְתֵּר געזאָגט: EST 5:4 אויב דעם מלך איז וויילגעפֿעלן, זאָל דער מלך און הָמָן קומען היינט צו דעם מאַלצייט וואָס איך האָב פֿאַר אים געמאַכט. edit</p>	<p>EST 5:4 hot Ester gezogt: oib dem melech iz voilgefelen, zol der melech un Haman kumen haint tsu dem moltsait vos ich hob far im gemacht.</p>	<p>EST 5:4 And Ester answered, If it seem tov unto HaMelech, let HaMelech and Haman come today unto the mishteh that I have prepared for him.</p>
<p>האָט דער מלך געזאָגט: EST 5:5 איילט אַהער הָמָנען, צו טאָן דאָס וואָרט פֿון אָסְתֵּר. און דער מלך און הָמָן זיינען</p>	<p>EST 5:5 hot der melech gezogt: ilt aher Hamanen, tsu ton dos vort fun Esteren. un der melech un Haman zainen gekumen tsu dem moltsait vos Ester hot</p>	<p>EST 5:5 Then HaMelech said, Cause Haman to make haste, that he may do as Ester hath said. So HaMelech and Haman came to the mishteh that Ester</p>

<p>געקומען צו דעם מאַלצייט וואָס אָסְתֵּר האָט געמאַכט. edit</p>	<p>gemacht.</p>	<p>had prepared.</p>
<p>EST 5:6 און דער מלך האָט געזאָגט צו אָסְתֵּרן אויף דעם וויינמאַלצייט: וואָס נאָר דיין פֿאַרלאַנג, וועט דיר געגעבן ווערן, און וואָס נאָר דיין בקשה, אַפֿילו ביז אַ האַלבער מלוכה וועט געטאָן ווערן. edit</p>	<p>EST 5:6 un der melech hot gezogt tsu Esteren oif dem vainmoltsait: vos nor dain farlang, vet dir gegeben veren, un vos nor dain bakoshe, afile biz a halber meluche vet geton veren.</p>	<p>EST 5:6 And HaMelech said unto Ester at the mishteh hayayin (<i>feast</i>), What is thy she'elah (<i>petition</i>)? And it shall be granted thee. And what is thy bakash (<i>request</i>)? Even to chatzi HaMalchut it shall be granted.</p>
<p>EST 5:7 האָט אָסְתֵּר געענטפֿערט און האָט געזאָגט: מיין פֿאַרלאַנג און מיין בקשה – edit</p>	<p>EST 5:7 hot Ester geentfert un hot gezogt: main farlang un main bakoshe –</p>	<p>EST 5:7 Then answered Ester, and said, My she'elah and my bakash is:</p>
<p>EST 5:8 אויב איך האָב געפֿונען חן אין די אויגן פֿון מלך, און אויב דעם מלך איז ווילגעפֿעלן צו געבן מיין פֿאַרלאַנג און צו טאָן מיין בקשה – זאָל דער מלך און הָמָן קומען צו דעם מאַלצייט וואָס איך וועל זיי מאַכן; און מאַרגן וועל איך טאָן אַזוי ווי דאָס וואָרט פֿון מלך. edit</p>	<p>EST 5:8 oib ich hob gefunen chein in di oigen fun melech, un oib dem melech iz voilgefelen tsu geben main farlang un tsu ton main bakoshe – zol der melech un Haman kumen tsu dem moltsait vos ich vel zei machen; un morgen vel ich ton azoi vi dos vort fun melech.</p>	<p>EST 5:8 If I have found chen (<i>favor, grace</i>) in the sight of HaMelech, and if it is tov to HaMelech to grant my she'elah, and to perform my bakash, let HaMelech and Haman come to the mishteh that I shall prepare for them, and I will do makhar (<i>tomorrow</i>) as HaMelech hath said.</p>
<p>EST 5:9 און הָמָן איז אַרויסגעגאַנגען אין יענעם טאָג פֿריילעך און מיט אַן אויפֿגעראַמטן האַרצן. אָבער</p>	<p>EST 5:9 un Haman iz aroisgegangen in yenem tog freilech un mit an oifgeramten hartsen. ober vi Haman hot gezen Mordechaien in toier fun melech, az nisht er hot zich</p>	<p>EST 5:9 Then went Haman forth that day sameiach (<i>joyful,</i> <i>happy</i>) and with a tov lev; but when Haman saw Mordechai in the Sha'ar HaMelech, that he stood not up, nor trembled</p>

<p>ווי הָמָן הָאָט געזען מָרְדֵּכַי אִין טויער פֿון מלך, אַז נישט ער הָאָט זיך אויפֿגעשטעלט און נישט ער הָאָט זיך גערירט פֿאַר אים, אַזוי אִיז הָמָן פֿול געוואָרן מיט גרימצאָרן אויף מָרְדֵּכַי. edit</p>	<p>oifgeshtelt un nisht er hot zich gerirt far im, azoi iz Haman ful gevoren mit grimtsoren oif Mordechaien.</p>	<p>because of him, he was full of chemah (<i>indignation, rage</i>) against Mordechai.</p>
<p>EST 5:10 אָבער הָמָן הָאָט זיך איינגעהאַלטן, און ער איז אוועק אין זײַן הויז און הָאָט געשיקט און געבראַכט זײַנע גוטע פֿרײַנט, און זײַן ווייב זֶרֶשׁ. edit</p>	<p>EST 5:10 ober Haman hot zich ingehalten, un er iz avek in zain hoiz un hot geshikt un gebracht zaine gute fraint, un zain vaib Zeresh.</p>	<p>EST 5:10 Nevertheless Haman restrained himself, and when he came home, he sent and called for his ohavim (<i>friends</i>), and Zeresh his isha.</p>
<p>EST 5:11 און הָמָן הָאָט אויסדערציילט פֿאַר זײַן גרויס עשירות, און זײַנע פֿיל קינדער, און אַלצדינג ווי אַזוי דער מלך הָאָט אים געגרייסט, און ווי אַזוי ער הָאָט אים דערהויבן איבער די האָרן און די קנעכט פֿון מלך. edit</p>	<p>EST 5:11 un Haman hot oisdertseilt far zei zain grois eshires, un zaine fil kinder, un altsding vi azoi der melech hot im gegreist, un vi azoi er hot im derhoiben iber di haren un di knecht fun melech.</p>	<p>EST 5:11 And Haman told them of the kavod of his osher, and the multitude of his children, and all the things wherein HaMelech had promoted him, and how he had advanced him above the sarim (<i>princes</i>) and avadim of HaMelech.</p>
<p>EST 5:12 און הָמָן הָאָט געזאָגט: אויך הָאָט אָסְתֵּר המלכה נישט געלאָזט קומען קיינעם מיטן מלך צו דעם מאַלצײַט וואָס זי הָאָט געמאַכט נאָר בלויז מיך, און אויך אויף</p>	<p>EST 5:12 un Haman hot gezogt: oich hot Ester hmlke nisht gelozt kumen keinem miten melech tsu dem moltsait vos zi hot gemacht nor bloiz mich, un oich oif morgen bin ich farbeten tsu ir miten melech.</p>	<p>EST 5:12 Haman said moreover, Yea, Ester HaMalkah did let no man come in with HaMelech unto the mishteh that she had prepared but myself; and makhar (<i>tomorrow</i>) am I invited unto her also with</p>

<p>מֵאָרְגָן בֵּין אֵיד פֿאַרבעטן צו איר מיטן מלך. edit</p>		<p>HaMelech.</p>
<p>אָבער דאָס אַלץ איז מיר נישט ווערט, איטלעכס מאָל וואָס אֵיד זע מֵרַדְּכַי דעם יֵידן זיצן אין טויער פֿון מלך. edit</p>	<p>EST 5:13 ober dos alts iz mir nisht vert, itlecher mol vos ich ze Mordechai dem Yiden zitsen in toier fun melech.</p>	<p>EST 5:13 Yet all this availeth me nothing, so long as I see Mordechai HaYehudi sitting at the Sha'ar HaMelech.</p>
<p>הָאָט צו אים געזאָגט זײַן ווייב זָרֶשׁ, און אַלע זײַנע גוטע פֿרײַנט: זאָל מען מאַכן אַ תּלִיָה פֿופֿציק אײַלן הויך, און אין דער פֿרי זאָג דעם מלך, מע זאָל אויפֿהענגען אויף איר מֵרַדְּכַי; און גײ אַ פֿרײַלעכער מיט דעם מלך צום מאָלצײַט. איז די זאָך וווּילגעפֿעלן פֿאַר הַמָּנֶען, און ער האָט געמאַכט די תּלִיָה. edit</p>	<p>EST 5:14 hot tsu im gezogt zain vaib Zeresh, un ale zaine gute fraint: zol men machen a tliieh fuftsik ilen hoich, un in der peire zog dem melech, me zol oifhengen oif ir Mordechaien; un gei a freilecher mit dem melech tsum moltsait. iz di zach voilgefelen far Hamanen, un er hot gemacht di tliieh.</p>	<p>EST 5:14 Then said Zeresh his isha and all his ohavim (friends) unto him, Let an etz (hanging tree) be made of fifty cubits high, and baboker (in the morning) speak thou unto HaMelech that Mordechai may be hanged thereon; then go thou samei'ach (joyfully) with HaMelech unto the mishteh. And the thing was tov to Haman; and he caused HaEtz to be built.</p>
<p>אין יענער נאַכט האָט זיך אָפּגעטאָן דער שלאָף פֿון מלך, און ער האָט געהײסן ברענגען דעם ספֿר-הזכֿרונות פֿון די צײַט געשעענישן, און זײ זײַנען פֿאַרגעלייענט געוואָרן פֿאַרן מלך. edit</p>	<p>EST 6:1 in yener nacht hot zich opgeton der shlof fun melech, un er hot geheisen brengen dem Sephar-hzchronut fun di tsait gesheenuhen, un zei zainen fargeleyent gevoren faran melech.</p>	<p>EST 6:1 On that night HaMelech's sleep fled away, and he commanded to bring the sefer of records of the chronicles; and they were read before HaMelech.</p>
<p>איז געפֿונען געוואָרן פֿאַרשריבן אַז מֵרַדְּכַי האָט</p>	<p>EST 6:2 iz gefunen gevoren farshriben az Mordechai hot oisgezogt oif Bigtan un Teresh,</p>	<p>EST 6:2 And it was found written, that Mordechai had told of Bigtan and Teresh, two of the</p>

<p>אויסגעזאָגט אויף בגתן און תָּרַשׁ, די צוויי קאַמערדינער פֿון מלך, פֿון די שוועלהיטער, וואָס האָבן געזוכט אויסצושטרעקן אַ האַנט אויפֿן מלך אַחשֵׁוֹרוֹשׁ. edit</p>	<p>di tsvei kamerdiner fun melech, fun di shvelhiter, vos hoben gezucht oistsushtreken a hant oifen melech Achashverosh.</p>	<p>sarisim of HaMelech, the Mishomrei HaSaf (<i>Keepers of the Door, the Doorkeepers</i>) who conspired to assassinate HaMelech Achashverosh.</p>
<p>EST 6:3 האָט דער מלך געזאָגט: וואָס פֿאַר אַ כְּבוֹד און גדולה איז געטאָן געוואָרן מִרְדֵּכָיִן דערפֿאַר? האָבן געזאָגט די יונגען פֿון מלך, זיינע משרתים: קיין זאַך איז מיט אים נישט געטאָן געוואָרן. edit</p>	<p>EST 6:3 hot der melech gezogt: vos far a koved un gdule iz geton gevoren Mordechaien derfar? hoben gezogt di yungen fun melech, zaine meshoresim: kein zach iz mit im nisht geton gevoren.</p>	<p>EST 6:3 And HaMelech said, What yekar (<i>honor</i>) and what recognition hath been done to Mordechai for this? Then said the servants of HaMelech that ministered unto him, Nothing has been done for him.</p>
<p>EST 6:4 האָט דער מלך געזאָגט: ווער איז אין הויף? ערשט הָמָן קומט אין אויסווייניקסטן הויף פֿון דעם מלכס הויז, צו זאָגן דעם מלך, מע זאָל אויפֿהענגען מִרְדֵּכָיִן אויף דער תּלִיָה וואָס ער האָט צוגעגרייט פֿאַר אים. edit</p>	<p>EST 6:4 hot der melech gezogt: ver iz in hoif? ersht Haman kumt in oisveiniksten hoif fun dem melech's hoiz, tsu zogen dem melech, me zol oifhengen Mordechaien oif der tliieh vos er hot tsugegreit far im.</p>	<p>EST 6:4 And HaMelech said, Who is in the khatzer (<i>court</i>) ? Now Haman was come into the Khatzer HaKhitzonah (<i>Outer Court</i>) of the Beis HaMelech, to speak unto HaMelech lit'lot (<i>to hang</i>) Mordechai on HaEtz that he had erected for him.</p>
<p>EST 6:5 האָבן די יונגען פֿון מלך צו אים געזאָגט: אָן שטייט הָמָן אין הויף. האָט דער מלך געזאָגט: זאָל ער אַרײַנקומען. edit</p>	<p>EST 6:5 hoben di yungen fun melech tsu im gezogt: on shteit Haman in hoif. hot der melech gezogt: zol er arainkumen.</p>	<p>EST 6:5 And the servants of HaMelech said unto him, Hinei, Haman standeth in the khatzer. And HaMelech said, Let him come in.</p>
<p>EST 6:6 איז הָמָן אַרײַנגעקומען,</p>	<p>EST 6:6 iz Haman araingekumen, un der melech hot tsu im</p>	<p>EST 6:6 So Haman came in. And HaMelech said unto him, What</p>

<p>און דער מלך האָט צו אים געזאָגט: וואָס דאַרף מען טאָן מיט אַ מאַן וואָס דער מלך וויל אים אָנטאָן כבוד? האָט הָמָן געקלערט ביי זיך אין האַרצן: וועמען וועט דער מלך וועלן אָנטאָן כבוד אַחוץ מיר? edit</p>	<p>gezogt: vos darf men ton mit a man vos der melech vil im onton koved? hot Haman geklert bai zich in hartsen: vemen vet der melech velen onton koved achuts mir?</p>	<p>shall be done unto the ish whom HaMelech delighteth to show yekar? Now Haman thought in his lev, To whom would HaMelech delight to do yekar more than to myself?</p>
<p>EST 6:7 און הָמָן האָט געזאָגט צום מלך: אַ מאַן וואָס דער מלך וויל אים אָנטאָן כבוד – edit</p>	<p>EST 6:7 un Haman hot gezogt tsum melech: a man vos der melech vil im onton koved –</p>	<p>EST 6:7 And Haman answered HaMelech, For the ish HaMelech delighteth to show yekar (honor) ,</p>
<p>EST 6:8 זאָל מען ברענגען אַ מלכותדיק קלייד וואָס דער מלך האָט זיך דערין אָנגעקליידט, און אַ פֿערד וואָס דער מלך איז אויף אים גערײטן, און וואָס אַ מלכותדיקע קרוין איז אָנגעטאָן געוואָרן אויף זײַן קאַפּ. edit</p>	<p>EST 6:8 zol men brengen a malchutdik kleid vos der melech hot zich derin ongekleidt, un a ferd vos der melech iz oif im geriten, un vos a malchutdike kroin iz ongeton gevoren oif zain kop.</p>	<p>EST 6:8 Let the levush malkhut (royal robe, clothing) be brought which HaMelech has worn, and the sus (horse) that HaMelech rideth upon, and the keter malkhut (royal crown, crest) which is set upon its head,</p>
<p>EST 6:9 און מע זאָל געבן דאָס קלייד און דעם פֿערד אויף דער האַנט פֿון איינעם פֿון די האַרן פֿון מלך, די אַדללייט, און מע זאָל אָנקליידן דעם מאַן וואָס דער מלך וויל אים</p>	<p>EST 6:9 un me zol geben dos kleid un dem ferd oif der hant fun einem fun di haren fun melech, di adllait, un me zol onkleiden dem man vos der melech vil im onton koved, un me zol im machen raiten oifen ferd durch der breiter gas fun shtot, un</p>	<p>EST 6:9 And let this levush and sus be delivered to the hand of one of the most noble sarim (princes) of HaMelech, that they may array the ish therewith whom HaMelech delighteth to show yekar, and bring him on horseback through</p>

<p>אָנטאַן כְּבוֹד, און מע זאָל אים מאַכן רייטן אויפֿן פֿערד דורך דער ברייטער גאַס פֿון שטאָט, און אויסרופֿן פֿאַר אים: אַזוי ווערט געטאַן צו דעם מאַן וואָס דער מלך וויל אים אָנטאַן כְּבוֹד. edit</p>	<p>oisrufen far im: azoi vert geton tsu dem man vos der melech vil im onton koved.</p>	<p>the rechof of the ir, and proclaim before him, Thus shall it be done to the ish whom HaMelech delighteth to show yekar.</p>
<p>EST 6:10 האָט דער מלך געזאָגט צו הַמְּנַעַן: אייל און נעם דאָס קלייד און דעם פֿערד, אַזוי ווי דו האָסט גערעדט, און טו אַזוי צו מֶרְדֵּכַי דעם יידן וואָס זיצט אין מלכס טויער; זאָלסט נישט לאַזן אָפּפֿאַלן אַ וואָרט פֿון אַלץ וואָס דו האָסט גערעדט. edit</p>	<p>EST 6:10 hot der melech gezogt tsu Hamanen: eil un nem dos kleid un dem ferd, azoi vi du host geredt, un tu azoi tsu Mordechai dem Yiden vos zitst in melech's toier; zolst nisht lozen opfalen a vort fun alts vos du host geredt.</p>	<p>EST 6:10 Then HaMelech said to Haman, Make haste, and take the levush and the sus, as thou hast said, and do even so to Mordechai HaYehudi, that sitteth at the Sha'ar HaMelech; leave nothing undone of all that thou hast spoken.</p>
<p>EST 6:11 האָט הֶמָן גענומען דאָס קלייד און דעם פֿערד, און ער האָט אָנגעקליידט מֶרְדֵּכַי, און האָט אים געמאַכט רייטן דורך דער ברייטער גאַס פֿון שטאָט, און האָט פֿאַר אים אויסגערופֿן: אַזוי ווערט געטאַן צו דעם מאַן וואָס דער מלך וויל אים אָנטאַן כְּבוֹד. edit</p>	<p>EST 6:11 hot Haman genumen dos kleid un dem ferd, un er hot ongekleidt Mordechaien, un hot im gemacht raiten durch der breiter gas fun shtot, un hot far im oisgerufen: azoi vert geton tsu dem man vos der melech vil im onton koved.</p>	<p>EST 6:11 Then took Haman the levush and the sus, and arrayed Mordechai, and brought him on horseback through the rechof of the ir, and proclaimed before him, Thus shall it be done unto the ish whom HaMelech delighteth to show yekar.</p>
<p>EST 6:12 און מֶרְדֵּכַי האָט זיך אומגעקערט צום טויער פֿון</p>	<p>EST 6:12 un Mordechai hot zich umgekert tsum toier fun melech. ober Haman iz avek in</p>	<p>EST 6:12 And Mordechai came again to the Sha'ar HaMelech. But Haman hastened to his bais,</p>

<p>מלך. אָבער הָמָן איז אַוועק אין האַסט אַהיים, טרויעריק און מיט אַ פֿאַרדעקטן קאַפּ. edit</p>	<p>host aheim, troierik un mit a fardekten kop.</p>	<p>having his head covered in evel (<i>mourning</i>) .</p>
<p>EST 6:13 און הָמָן האָט דערציילט זיין ווייב זָרש און אַלע זיינע גוטע פֿריינט אַלץ וואָס אים האָט געטראָפֿן. האָבן זיינע קלוגע לייט און זיין ווייב זָרש געזאָגט צו אים: אויב פֿון ייִדישן אָפּשטאַם איז דער מֶרדכי וואָס דו האָסט אַנגעהויבן פֿאַלן פֿאַר אים, וועסטו נישט אויספֿירן אַקעגן אים, נאָר פֿאַלן וועסטו פֿאַלן פֿאַר אים. edit</p>	<p>EST 6:13 un Haman hot dertseilt zain vaib Zeresch un ale zaine gute fraint alts vos im hot getrofen. hoben zaine kluge lait un zain vaib Zeresch gezogt tsu im: oib fun yidishen opshtam iz der Mordechai vos du host ongehoiben falen far im, vestu nisht oisfiren akegen im, nor falen vestu falen far im.</p>	<p>EST 6:13 And Haman told Zeresch his isha and all his ohavim everything that had befallen him. Then said his chachamim and Zeresch his isha unto him, If Mordechai be of the zera of the Yehudim, before whom thy downfall hast begun, thou shalt not prevail against him, but shalt nafol tipol (<i>surely fall</i>) before him.</p>
<p>EST 6:14 ווי זיי רעדן נאָך מיט אים, אַזוי זיינען אָנגעקומען דעם מלכס קאַמערדינער, און געאייילט צו ברענגען הָמָנען צו דעם מאָלצייט וואָס אָסתר האָט געמאַכט. edit</p>	<p>EST 6:14 vi zei reden noch mit im, azoi zainen ongekumen dem melech's kamerdiner, un geailt tsu brengen Hamanen tsu dem moltsait vos Ester hot gemacht.</p>	<p>EST 6:14 And while they were yet talking with him, came the sarisim of HaMelech, and hasted to bring Haman unto the mishteh (<i>banquet</i>) that Ester had prepared.</p>
<p>EST 7:1 און דער מלך און הָמָן זיינען געקומען צו טרינקען ביי אָסתר המלכה. edit</p>	<p>EST 7:1 un der melech un Haman zainen gekumen tsu trinken bai Ester hmlke.</p>	<p>EST 7:1 So HaMelech and Haman came to banquet with Ester HaMalkah.</p>
<p>EST 7:2 און דער מלך האָט געזאָגט צו אָסתרן אויך אויפֿן</p>	<p>EST 7:2 un der melech hot gezogt tsu Esteren oich oifen tsveiten tog, baim vainmoltsait: vos nor</p>	<p>EST 7:2 And HaMelech said again unto Ester on the yom hasheni (<i>second day</i>) at the mishteh</p>

<p>צווייטן טאָג, ביים וויינמאַלצייט: וואָס נאָר דיין פֿאַרלאַנג, אָסטֶר המלכה, וועט דיר געגעבן ווערן, און וואָס נאָר דיין בקשה, אַפֿילו ביז אַ האַלבער מלוכה וועט געטאָן ווערן. edit</p>	<p>dain farlang, Ester hmlke, vet dir gegeben veren, un vos nor dain bakoshe, afile biz a halber meluche vet geton veren.</p>	<p>hayayin (feast) , What is thy she'elah (petition) , Ester HaMalkah? And it shall be granted thee; and what is thy bakash (request) ? And it shall be performed, even to chatzi HaMalchut.</p>
<p>EST 7:3 האָט אָסטֶר המלכה געענטפֿערט און האָט געזאָגט: אויב איך האָב געפֿונען חן אין דיינע אויגן, מלך, און אויב דעם מלך איז ווילגעפֿעלן, זאָל מיר מיין לעבן געשאַנקען ווערן אויף מיין געבעט, און מיין פֿאַלק אויף מיין בקשה. edit</p>	<p>EST 7:3 hot Ester hmlke geentfert un hot gezogt: oib ich hob gefunen chein in daine oigen, melech, un oib dem melech iz voilgefelen, zol mir main leben geshonken veren oif main gebet, un main folk oif main bakoshe.</p>	<p>EST 7:3 Then Ester HaMalkah answered and said, If I have found chen (favor) in thy sight, O HaMelech, and if it is tov to HaMelech, let nafshi (my life) be given me at my she'elah (petition) , and my Am at my bakash (request) ;</p>
<p>EST 7:4 וואָרום מיר זיינען פֿאַרקויפֿט געוואָרן, איך און מיין פֿאַלק, צום פֿאַרטיליקן, צום הרגען, און אומצוברענגען; און ווען מיר וואָלטן פֿאַרקויפֿט געוואָרן פֿאַר קנעכט און פֿאַר דינסטן וואָלט איך געשוויגן, אָבער דער פֿיינט איז נישט ווערט דעם מלך שאָדן. edit</p>	<p>EST 7:4 vorem mir zainen farkoift gevoren, ich un main folk, tsum fartiliken, tsum hrgen, un umtsubrengen; un ven mir volten farkoift gevoren far knecht un far dinsten volt ich geshvigen, ober der faint iz nisht vert dem melech shoden.</p>	<p>EST 7:4 For we are sold, Ani (I) and Ami (my People) , to be made shmad, to be slain, and to be annihilated. But if we had been sold for avadim and shfakhot, I would have held my tongue, since then the tzoros would not have been such as to injure the interests of HaMelech.</p>
<p>EST 7:5 האָט זיך אָפּגערופֿן דער</p>	<p>EST 7:5 hot zich opgerufen der</p>	<p>EST 7:5 Then HaMelech</p>

<p>מלך אַחַשְׁוֵרוֹשׁ, און האָט געזאָגט צו אַסְתֵּר המלכה: ווער איז דער, און וווּ איז דער, וואָס זײַן האַרץ האָט אים דערוועגט אַזוי וואָס צו טאָן? edit</p>	<p>melech Achashverosh, un hot gezogt tsu Ester hmlke: ver iz der, un vu iz der, vos zain harts hot im dervegt azoi vos tsu ton?</p>	<p>Achashverosh answered and said unto Ester HaMalkah, Who is he, and where is he, who dares to presume in his lev to do such?</p>
<p>EST 7:6 האָט אַסְתֵּר געזאָגט: אַ מאַן אַ צוֹרֵר און אַ פֿײַנט, דער דאַזיקער בײַזער הָמָן. און הָמָן האָט זיך דערשראַקן פֿאַר דעם מלך און דער מלכה. edit</p>	<p>EST 7:6 hot Ester gezogt: a man a Tzeror un a faint, der doziker beizer Haman. un Haman hot zich dershroken far dem melech un der Milcah.</p>	<p>EST 7:6 And Ester said, HaTzar (<i>the foe</i>) and the oyev (<i>enemy</i>) is this Haman HaRah (<i>Vile Haman</i>) . Then Haman was terrified before HaMelech and HaMalkah.</p>
<p>EST 7:7 און דער מלך איז אויפֿגעשטאַנען אין זײַן גרימצאָרן פֿון דעם וויינמאַלצײט, און איז אַרײַן אין דעם פּאַלאַצגאַרטן; און הָמָן האָט זיך אָפּגעשטעלט צו בעטן אום זײַן לעבן בײַ אַסְתֵּר המלכה, וואָרום ער האָט געזען אַז בײַז איז באַשלאָסן אויף אים פֿון מלך. edit</p>	<p>EST 7:7 un der melech iz oifgeshtanen in zain grimtsoren fun dem vainmoltsait, un iz arain in dem palatsgarten; un Haman hot zich opgeshtelt tsu beten um zain leben bai Ester hmlke, vorem er hot gezen az beiz iz bashlosen oif im fun melech.</p>	<p>EST 7:7 And HaMelech, arising in his wrath from the mishteh hayayin, went into the palace garden; and Haman stood up to make bakash (<i>request</i>) for his nefesh (<i>life</i>) to Ester HaMalkah; for he saw that harm was determined against him by HaMelech.</p>
<p>EST 7:8 און ווי דער מלך האָט זיך אומגעקערט פֿון דעם פּאַלאַצגאַרטן אין הויז פֿון דעם וויינמאַלצײט, ערשט הָמָן ליגט אַנידערגעפֿאַלן אויף דעם לענבעטל וואָס אַסְתֵּר איז</p>	<p>EST 7:8 un vi der melech hot zich umgekert fun dem palatsgarten in hoiz fun dem vainmoltsait, ersht Haman ligt anidergefalen oif dem lenbetl vos Ester iz deroif. hot der melech gezogt: noch batsvingen di Milcah bai mir in hoiz? vi dos vort iz arois</p>	<p>EST 7:8 Then HaMelech returned out of the palace garden into the Bais Mishteh HaYayin, and Haman was fallen upon the mittah (<i>couch</i>) , whereon Ester was. Then said HaMelech, Will he ravish HaMalkah also before me in the bais? As the davar</p>

<p>דערויף. האָט דער מלך געזאָגט: נאָך באַצווינגען די מלכה ביי מיר אין הויז? ווי דאָס וואָרט איז אַרויס פֿון מלכס מויל, אַזוי האָט מען צוגעדעקט הָמַנְס פנים. edit</p>	<p>fun melech's moil, azoi hot men tsugedekt Hamans ponem.</p>	<p>(word) went out of the mouth of HaMelech, they covered Haman's face.</p>
<p>EST 7:9 האָט געזאָגט חרבּוֹנָה, איינער פֿון די קאַמערדינער פֿאַרן מלך: אָן שטייט אויך לעבן הָמַנְס הויז די תּלִיָה פֿופֿציק איילן הויך וואָס הָמַן האָט געמאַכט פֿאַר מֶרְדֵּכַי, דעם וואָס האָט גערעדט צום גוטן פֿון מלך. האָט דער מלך געזאָגט: הענגט אים אויף דערויף. edit</p>	<p>EST 7:9 hot gezogt chrbonoh, einer fun di kamerdiner faran melech: on shteit oich leben Hamans hoiz di tliieh fuftsik ilen hoich vos Haman hot gemacht far Mordechaien, dem vos hot geredt tsum guten fun melech. hot der melech gezogt: hengt im oif deroif.</p>	<p>EST 7:9 And Charvona, one of the sarisim, said before HaMelech, Hinei, also, HaEtz fifty cubits high, which Haman had made for Mordechai, who has spoken tov for HaMelech, standeth in the Bais Haman. Then HaMelech said, Hang him thereon.</p>
<p>EST 7:10 האָט מען אויפֿגעהאַנגען הָמַנְען אויף דער תּלִיָה וואָס ער האָט צוגעגרייט פֿאַר מֶרְדֵּכַי, און דער גרימצאָרן פֿון מלך האָט זיך געשטילט. edit</p>	<p>EST 7:10 hot men oifgehongen Hamanen oif der tliieh vos er hot tsugegreit far Mordechaien, un der grimtsoren fun melech hot zich geshtilt.</p>	<p>EST 7:10 So they hanged Haman on HaEtz that he had prepared for Mordechai. Then was the wrath of HaMelech pacified.</p>
<p>EST 8:1 אין יענעם טאָג האָט דער מלך אַחַשְׁוֵרֹשׁ אוועקגעגעבן צו אַסְתֵּר המלכה דאָס הויז פֿון הָמַן דעם צורר היהודים. און מֶרְדֵּכַי איז געקומען פֿאַרן</p>	<p>EST 8:1 in yenem tog hot der melech Achashverosh avekgegeben tsu Ester hmlke dos hoiz fun Haman dem Tzeror hihudim. un Mordechai iz gekumen faran melech, vorem</p>	<p>EST 8:1 On that day did HaMelech Achashverosh give the Bais Haman Tzorer HaYehudim (the estate of Haman the Vexer, Harasser, Enemy of the Jews) unto Ester HaMalkah. And</p>

<p>מלך, וואָרום אָסְתֵּר האָט אים דערציילט, וואָס ער איז אירער. edit</p>	<p>Ester hot im dertseilt, vos er iz irer.</p>	<p>Mordechai came before HaMelech; for Ester had told what he was unto her.</p>
<p>EST 8:2 און דער מלך האָט אַראָפּגענומען זײַן זיגל־רינג וואָס ער האָט אַוועקגענומען פֿון הַמָּנֶען, און האָט אים געגעבן מֶרְדֵּכָיִן; און אָסְתֵּר האָט אויפֿגעזעצט מֶרְדֵּכָיִן איבער הַמָּנֶס הויז. edit</p>	<p>EST 8:2 un der melech hot aropgenumen zain zigling vos er hot avekgenumen fun Hamanen, un hot im gegeben Mordechaien; un Ester hot oifgezetst Mordechaien iber Hamans hoiz.</p>	<p>EST 8:2 And HaMelech took off his taba'at (signet ring), which he had reclaimed from Haman, and gave it unto Mordechai. And Ester set Mordechai over the Bais Haman.</p>
<p>EST 8:3 און אָסְתֵּר האָט ווידער גערעדט פֿאַרן מלך, און זי איז געפֿאַלן פֿאַר זײַנע פֿיס, און האָט געוויינט און געבעטן בײַ אים, אָפּצוטאָן דאָס ביז פֿון הַמֶּן דעם אַגִּי, און זײַן טראַכטונג וואָס ער האָט געטראַכט אַקעגן די ייִדן. edit</p>	<p>EST 8:3 un Ester hot vider geredt faran melech, un zi iz gefalen far zaine fis, un hot geveint un gebeten bai im, optsuton dos beiz fun Haman dem Agagi, un zain trachtung vos er hot getracht akegen di Yiden.</p>	<p>EST 8:3 And Ester spoke yet again before HaMelech, and fell down at his feet, and she wept and made supplication to him to avert the rah of Haman HaAgagi and the machshevet of him (his scheme), that he had devised against the Yehudim.</p>
<p>EST 8:4 האָט דער מלך אויסגעשטרעקט צו אָסְתֵּרן דעם גילדערנעם סקעפֿטער {שַׁרְבִּיט}, און אָסְתֵּר האָט זיך אויפֿגעהויבן און האָט זיך געשטעלט פֿאַרן מלך. edit</p>	<p>EST 8:4 hot der melech oisgeshtrekt tsu Esteren dem gildernem skepter, un Ester hot zich oifgehoiben un hot zich geshtelt faran melech.</p>	<p>EST 8:4 Then HaMelech held out the sharvit hazahav (golden sceptre) toward Ester. So Ester arose, and stood before HaMelech,</p>
<p>EST 8:5 און זי האָט געזאָגט: אויב דעם מלך איז ווילגעפֿעלן, און</p>	<p>EST 8:5 un zi hot gezogt: oib dem melech iz voilgefelen, un oib ich hob gefunen chein far im,</p>	<p>EST 8:5 And said, If it is tov to HaMelech, and if I have found chen (favor, grace) in his sight,</p>

<p>אויב איך האָב געפֿונען חן פֿאַר אים, און די זאך איז רעכט פֿאַרן מלך, און איך בין ווילגעפֿעלן אין זיינע אויגן, זאָל געשריבן ווערן אַפצורופֿן די בריוו, די טראַכטונג פֿון הָמָן דעם זון פֿון המֶּדְתָּאָן, דעם אַגָּג, וואָס ער האָט געשריבן אומצוברענגען די ייִדן אין אַלע מדינות פֿון מלך. edit</p>	<p>un di zach iz recht faran melech, un ich bin voilgefelen in zaine oigen, zol geshriben veren optsurufen di briv, di trachtung fun Haman dem zun fun Hamdataen, dem Agagi, vos er hot geshriben umtsubringen di Yiden in ale mdinut fun melech.</p>	<p>and the thing seem kosher (<i>fit, right, proper</i>) before HaMelech, and I be tovah (<i>pleasing</i>) in his eyes, let it be written to revoke the seferim machashevet Haman (<i>letters devised by Haman</i>) ben Hamdata the Agagi, which he wrote to destroy the Yehudim which are in all the provinces of HaMelech;</p>
<p>וואָרום ווי וועל איך קענען צוזען דאָס בייז וואָס וועט טרעפֿן מיין פֿאַלק? און ווי וועל איך קענען צוזען דעם אונטערגאַנג פֿון מיין אַפּשטאַם? edit</p>	<p>EST 8:6 vorem vi vel ich kenen tsuzen dos beiz vos vet trefen main folk? un vi vel ich kenen tsuzen dem untergang fun main opshtam?</p>	<p>EST 8:6 For how can I endure to see the ra'ah that shall come unto Ami (<i>my people</i>) ? Or how can I endure to see the destruction of my moledet (<i>kindred, Jewish kinsmen</i>) ?</p>
<p>הָאָט דער מלך אַחַשְׁוֵרוֹשׁ געזאָגט צו אַסְתֵּר המלכה און צו מֶרְדֵּכַי דעם ייִדן: זעט, הָמָן הוּיז האָב איך אַוועקגעגעבן צו אַסְתֵּר, און אים האָט מען אויפֿגעהאַנגען אויף דער תּלִיָּה, פֿאַר וואָס ער הָאָט אויסגעשטרעקט אַ האַנט אויף די ייִדן. edit</p>	<p>EST 8:7 hot der melech Achashverosh gezogt tsu Ester hmlke un tsu Mordechai dem Yiden: zet, Hamans hoiz hob ich avekgegeben tsu Esteren, un im hot men oifgehongen oif der tliieh, far vos er hot oisgeshtrekt a hant oif di Yiden.</p>	<p>EST 8:7 Then HaMelech Achashverosh said unto Ester HaMalkah and to Mordechai HaYehudi, Hinei, I have given Ester the Bais Haman, and him they have hanged upon the etz, because he laid his hand against HaYehudim.</p>
<p>און איר, שרייבט וועגן די ייִדן, אַזוי ווי עס איז גוט אין</p>	<p>EST 8:8 un ir, shraibt vegen di Yiden, azoi vi es iz gut in eyere</p>	<p>EST 8:8 Write ye also in behalf of HaYehudim, as you please,</p>

<p>אייִערע אויגן, אין נאָמען פֿון מלך, און חתמעט אונטער מיט דעם זיגלרינג פֿון מלך, וואָרום אַ געשריפֿטס וואָס איז געשריבן אין נאָמען פֿון מלך, און געחתמעט מיטן זיגלרינג פֿון מלך, איז נישט אָפצורופֿן.</p> <p>edit</p>	<p>oigen, in nomen fun melech, un chtmet unter mit dem ziglring fun melech, vorem a geshrifts vos iz geshriben in nomen fun melech, un gechtmet miten ziglring fun melech, iz nisht optsurufen.</p>	<p>b'shem HaMelech, and seal it with the taba'at (signet ring) of HaMelech; for the writing which is written b'shem HaMelech, and sealed with the taba'at (signet ring) of HaMelech may no man reverse.</p>
<p>EST 8:9 זיינען גערופֿן געוואָרן די שרייבער פֿון מלך אין יענער צייט, אין דריטן חודש, דאָס איז חודש סיון, דריי און צוואַנציקסטן טאָג אין אים; און עס איז געשריבן געוואָרן אַזוי ווי אַלץ וואָס מַרדכי האָט באַפֿוילן, צו די יידן, און צו די סאַטראַפֿן, און די פֿירשטן, און די האַרן פֿון די מדינות וואָס פֿון הודו ביז כוש, הונדערט און זיבן און צוואַנציק מדינות; איטלעכער מדינה לויט איר כתב, און איטלעכן פֿאַלק לויט זיין לשון, און צו די יידן לויט זייער כתב און לויט זייער לשון.</p> <p>edit</p>	<p>EST 8:9 zainen gerufen gevoren di shraiber fun melech in yener tsait, in driten chodesh, dos iz chodesh siun, drai un tsvantsiksten tog in im; un es iz geshriben gevoren azoi vi alts vos Mordechai hot bafailen, tsu di Yiden, un tsu di satrapn, un di firshten, un di haren fun di mdinut vos fun India biz Kush, hundred un ziben un tsvantsik mdinut; itlecher mdine loit ir ksav, un itlechen folk loit zain loshen, un tsu di Yiden loit zeyer ksav un loit zeyer loshen.</p>	<p>EST 8:9 Then were the soferim of HaMelech summoned at that time in the chodesh hashelishi, that is, the month Sivan, on the three and twentieth day thereof; and according to all that Mordechai ordered it was written unto HaYehudim, and to the satraps, and the governors and nobles of the provinces which are from India unto Ethiopia, an hundred twenty and seven provinces, unto every province according to the script thereof, and unto every people after their leshon, and to the Yehudim according to their script, and according to their leshon.</p>
<p>EST 8:10 און מע האָט געשריבן אין נאָמען פֿון מלך אַחַשְׁוֵרוֹשׁ,</p>	<p>EST 8:10 un me hot geshriben in nomen fun melech Achashverosh, un gechtmet</p>	<p>EST 8:10 And he wrote b'shem HaMelech Achashverosh, and sealed it with the taba'at of</p>

<p>און געחתמעט מיטן זיגלרינג פֿון מלך, און צעשיקט בריוו דורך דער האַנט פֿון די לויפֿערס אויף פֿערד, רייטער אויף יאָגפֿערד פֿון די קיניגלעכע סטאַדעס, edit</p>	<p>miten zigling fun melech, un tseshikt briv durch der hant fun di loifers oif ferd, raiter oif yogferd fun di kinigleche stades,</p>	<p>HaMelech, and sent seferim by couriers on horseback riding thoroughbred royal steeds;</p>
<p>EST 8:11 אז דער מלך האָט דערלויבט די יידן וואָס אין איטלעכער שטאָט, זיך איניצוזאַמלען, און זיך צו שטעלן פֿאַר זייער לעבן, צו פֿאַרטיליקן, צו הרגען, און אומצוברענגען יעטוועדער חיל פֿון דעם פֿאַלק און דער מדינה וואָס וועלן באַפֿאַלן זיי מיט די קליינע קינדער און די ווייבער, און צו צערויבן זייער פֿאַרמעג, edit</p>	<p>EST 8:11 az der melech hot derloibt di Yiden vos in itlecher shtot, zich intsuzamlen, un zich tsu shtelen far zeyer leben, tsu fartiliken, tsu hrgen, un umtsubrenge yetveder cheil fun dem folk un der mdine vos velen bafalen zei mit di kleine kinder un di vaiber, un tsu tseroiben zeyer farmeg,</p>	<p>EST 8:11 Wherein HaMelech granted the Yehudim which were in every city to assemble themselves together, and to engage in self-defense, to make shmad, to slay and to annihilate, any chayil (armed force) of any people or province that would attack them, both little ones and nashim, and to plunder their property,</p>
<p>EST 8:12 אין איין טאָג אין אַלע מדינות פֿון מלך אַחַשְׁוֵרוֹשׁ, אין דרייצנטן טאָג פֿון צוועלפטן חודש, דאָס איז חודש אָדָר. edit</p>	<p>EST 8:12 in ein tog in ale mdinut fun melech Achashverosh, in draitsnten tog fun tsvelften chodesh, dos iz chodesh Addar.</p>	<p>EST 8:12 On yom echad in all the provinces of HaMelech Achashverosh, namely, upon the thirteenth day of the twelfth month, which is the month Adar.</p>
<p>EST 8:13 דער נוסח פֿון דעם געשריפֿטס זאָל אַרויסגעגעבן ווערן פֿאַר אַ באַפֿעל אין איטלעכער מדינה, באַקאַנט</p>	<p>EST 8:13 der nusch fun dem geshrifts zol aroisgegeben veren far a bafel in itlecher mdine, bakant gemacht far ale felker, un di Yiden zolen zain</p>	<p>EST 8:13 A copy of the edict was to be issued as dat (law) in every province and was galui (made known) unto kol ha'amim (all nationalities) , and that the</p>

<p>געמאַכט פֿאַר אַלע פֿעלקער, און די יידן זאָלן זײַן אַנגעברײט פֿאַר דעם דאָזיקן טאָג זיך נוקם צו זײַן אָן זײערע פֿײַנט. edit</p>	<p>ongebreit far dem doziken tog zich noikem tsu zain on zeyere faint.</p>	<p>Yehudim should be atidim (<i>ready, prepared</i>) , for yom hazeh to avenge themselves on their oyvim (<i>enemies</i>) .</p>
<p>EST 8:14 זײנען די לױפֿערס, די רײטערס אויף יאַגפֿערד, אַרויס אין האַסט און געאַײל אויף דעם אָנזאָג פֿון מלך, און דער באַפֿעל איז אַרויסגעגעבן געוואָרן אין דער הױפּטשטאָט שושן. edit</p>	<p>EST 8:14 zainen di loifers, di raiters oif yogferd, arois in host un geail oif dem onzog fun melech, un der bafel iz aroisgegeben gevoren in der hoiptshtot Shushan.</p>	<p>EST 8:14 So the couriers that rode upon royal steeds went out, being hastened and pressed on by the devar HaMelech. And the dat (<i>decree</i>) was given at Shushan the capital.</p>
<p>EST 8:15 און מֶרדֶּכַי איז אַרויסגעגאַנגען פֿון פֿאַרן מלך אין בגדי-מלכות פֿון בלאָען און ווייסן, מיט אַ גרויסער גילדערנער קרוין, און אַ מאַנטל פֿון פֿײַנליינען און פורפל. און די שטאָט שושן האַט געהילכט און זיך געפֿרײט. edit</p>	<p>EST 8:15 un Mordechai iz aroisgegangen fun faran melech in bgdei-malchut fun bloen un veisen, mit a groiser gilderner kroin, un a mantl fun fainlainen un purpl. un di shtot Shushan hot gehilcht un zich gefreit.</p>	<p>EST 8:15 And Mordechai went out from the presence of HaMelech in levush malkhut (<i>royal robe, clothing</i>) of blue and white, and with an ateret zahav gedolah (<i>a great crown of gold</i>) , and with a tachrich (<i>garment, robe</i>) , of fine linen and purple; and the city of Shushan celebrated and rejoiced.</p>
<p>EST 8:16 בײַ די יידן איז געווען אַ ליכטיקייט און אַ שִׂמְחָה און אַ פֿרײד און אַ גדולה. edit</p>	<p>EST 8:16 bai di Yiden iz geven a lichtikeit un a simcha un a freid un a gdule.</p>	<p>EST 8:16 The Yehudim had orah (<i>light</i>) , and simcha, and sassion, and yekar (<i>honor</i>) .</p>
<p>EST 8:17 און אין אײטלעכער מדינה און אין אײטלעכער</p>	<p>EST 8:17 un in itlecher mdine un in itlecher shtot, vu nor der onzog fun melech un zain bafel iz</p>	<p>EST 8:17 And in every province, and in every city, whithersoever the devar HaMelech and his dat</p>

<p>שטאַט, וווּ נאָר דער אָנזאָג פֿון מלך און זיין באַפֿעל איז אָנגעקומען, איז געווען שִׁשֹּׁן- ושמחה ביי יידן, אַ סעודה און אַ יום-טובֿ. און פֿיל פֿון די פֿעלקער פֿון לאַנד זענען געוואָרן יידן {מְתִיחִים}, ווייל די מורא פֿאַר יידן איז געפֿאַלן אויף זיי. edit</p>	<p>ongekumen, iz geven shosun- ushimche bai Yiden, a sude un a yom-Tov. un fil fun di felker fun land zenen gevoren Yiden, vail di moire far Yiden iz gefallen oif zeï.</p>	<p>came, the Yehudim had simcha and sasson, a mishteh (<i>feast</i>) and a yontef. And many of the people of the land mityahadim (<i>became Yehudim</i>) ; for the pachad HaYehudim fell upon them.</p>
<p>EST 9:1 און אין צוועלפטן חודש, דאָס איז חודש אָדָר, אין דרייצנטן טאָג אין אים, ווען דער אָנזאָג פֿון דעם מלך און זיין באַפֿעל איז געקומען נאָנט צום געטאָן ווערן, אין דעם טאָג וואָס די פֿיינט פֿון די יידן האַבן געהאַפֿט צו געוועלטיקן איבער זיי, און עס איז געוואָרן פֿאַרקערט, אַז זיי, די יידן, האַבן געוועלטיקט איבער זייערע שִׁוּנאים, edit</p>	<p>EST 9:1 un in tsvelften chodesh, dos iz chodesh Addar, in draitsnten tog in im, ven der onzog fun dem melech un zain bafel iz gekumen nont tsum geton veren, in dem tog vos di faint fun di Yiden hoben gehoft tsu geveltiken iber zeï, un es iz gevoren farkert, az zeï, di Yiden, hoben geveltikt iber zeyere sonem,</p>	<p>EST 9:1 Now in the twelfth month, that is, the month Adar, on the thirteenth day of the same, when the devar HaMelech and his dat drew near to be put in execution, in the day that the oyvei HaYehudim hoped to have power over them, (though it was turned to the contrary, that the Yehudim had rule over them that hated them);</p>
<p>EST 9:2 האָבן זיך איינגעזאַמלט די יידן אין זייערע שטעט, אין אַלע מדינות פֿון מלך אַחַשְׁוֵרוֹשׁ אויסצושטרעקן אַ האַנט אויף די וואָס האָבן געזוכט אויף זיי בייז; און</p>	<p>EST 9:2 hoben zich ingezamlt di Yiden in zeyere shtet, in ale mdinut fun melech Achashverosh oistsushtreken a hant oif di vos hoben gezucht oif zeï beiz; un keiner iz nisht bashtanen akegen zeï, vorem zeyer moire iz gefalen oif ale</p>	<p>EST 9:2 The Yehudim assembled themselves together in their cities throughout all the provinces of HaMelech Achashverosh, to lay hands on such as sought their hurt, and no man could withstand them, for the pachad of them fell</p>

<p>קיינער איז נישט באַשטאַנען אַקעגן זיי, וואָרום זייער מורא איז געפֿאַלן אויף אַלע edit פֿעלקער.</p>	<p>felker.</p>	<p>upon all people.</p>
<p>EST 9:3 און אַלע האַרן פֿון די מדינות, און די סאַטראַפֿן, און די פֿירשטן, און דעם מלכס ווירטשאַפֿטער, האָבן אונטערגעהאַלפֿן די יידן, וואָרום די מורא פֿאַר מֶרדֶכֶּיַן איז געפֿאַלן אויף זיי. edit</p>	<p>EST 9:3 un ale haren fun di mdinut, un di satrapn, un di firshten, un dem melech's virtshafter, hoben untergeholfen di Yiden, vorem di moire far Mordechaien iz gefallen oif ze.</p>	<p>EST 9:3 And all the nobles of the provinces, and the satraps, and the governors, and officials of HaMelech helped the Yehudim; because the pachad of Mordechai fell upon them.</p>
<p>EST 9:4 ווייל מֶרדֶכֶּיַן איז געווען גרויס אין הויז פֿון מלך, און זיין שם איז געגאַנגען אין אַלע מדינות; וואָרום דער מאַן מֶרדֶכֶּיַן איז געוואָרן אַלץ גרעסער. edit</p>	<p>EST 9:4 vail Mordechai iz geven grois in hoiz fun melech, un zain Shem iz gegangen in ale mdinut; vorem der man Mordechai iz gevoren alts greser.</p>	<p>EST 9:4 For Mordechai was gadol in the Bais HaMelech, and his fame went out throughout all the provinces; for haish Mordechai grew more and more powerful.</p>
<p>EST 9:5 און די יידן האָבן געשלאָגן צווישן אַלע זייערע פֿיינט אַ שלאַק פֿון שווערד און טייטונג און פֿאַרטיליקונג, און זיי האָבן געטאָן מיט זייערע שִׁוּנאים לויט זייער ווילן. edit</p>	<p>EST 9:5 un di Yiden hoben geshlogen tsvishen ale zeyere faint a shlak fun shverd un teitung un fartilikung, un ze hoben geton mit zeyere sonem loit zeyer vilen.</p>	<p>EST 9:5 Thus the Yehudim struck all their oyvim with makkat cherev, slaughter, destruction, and did what they would unto those that hated them.</p>
<p>EST 9:6 און אין דער הויפטשטאָט שושן האָבן די יידן געהרגעט</p>	<p>EST 9:6 un in der hoiptshtot Shushan hoben di Yiden geharget un umgebracht finf</p>	<p>EST 9:6 And in Shushan the capital the Yehudim slew and destroyed 500 men.</p>

<p>און אומגעבראַכט פֿינף הונדערט מאַן. edit</p>	<p>hundert man.</p>	
<p>אויך פֿרשנדִתאַ, און דלפֿון, און אַספֿתאַ, edit</p>	<p>EST 9:7 oich Parshandata, un Dalphon, un Aspata,</p>	<p>EST 9:7 And Parshandata, Dalphon, Aspata,</p>
<p>און פֿורתאַ, און אַדליאַ, און אַרידִתאַ. edit</p>	<p>EST 9:8 un Porata, un Adalya, un Aridata.</p>	<p>EST 9:8 Porata, Adalya, Aridata,</p>
<p>און פֿרמשתאַ, און אַריסי, און אַרידי און אויזתאַ, edit</p>	<p>EST 9:9 un Parmashta, un Arisai, un Aridai un uaizoto,</p>	<p>EST 9:9 Parmashta, Arisai, Aridai, and Vaizata,</p>
<p>די צען זין פֿון הָמָן דעם זון פֿון הַמְדָּתָאן, דעם צורר הַיהוּדִים, הָאָבֵן זיי געהרגעט; אַבער צום רויב הָאָבֵן זיי נישט אויסגעשטרעקט זייער האַנט. edit</p>	<p>EST 9:10 di Tzoan zin fun Haman dem zun fun Hamdataen, dem Tzeror haihudim, hoben zeigeharget; ober tsum roib hoben zei nisht oisgeshtrekt zeyer hant.</p>	<p>EST 9:10 The aseret bnei Haman ben Hamdata, tzorer (<i>enemy of</i>) HaYehudim; but on the plunder laid they not their hand.</p>
<p>אין יענעם טאָג איז געקומען די צאָל פֿון די הרוגים אין דער הויפּטשטאָט שושן, פֿאַר דעם מלך. edit</p>	<p>EST 9:11 in yenem tog iz gekumen di tsol fun di hrugim in der hoipshtot Shushan, far dem melech.</p>	<p>EST 9:11 On that day the number of those that were slain in Shushan the capital was brought before HaMelech.</p>
<p>הָאָט דער מלך געזאָגט צו אַסְתֵּר המלכה: אין דער הויפּטשטאָט שושן הָאָבֵן די יידן געהרגעט און אומגעבראַכט פֿינף הונדערט מאַן, און הָמָנס צען זין; וואָס שוין הָאָבֵן זיי געטאַן אין די איבעריקע מדינות פֿון מלך!</p>	<p>EST 9:12 hot der melech gezogt tsu Ester hmlke: in der hoiptshtot Shushan hoben di Yiden geharget un umgebracht finfhundert man, un Hamans Tzoan zin; vos shoin hoben zeiget in di iberike mdinut fun melech! un vos nor dain farlang, vet dir gegeben veren, un vos noch dain bakoshe, vet geton veren.</p>	<p>EST 9:12 And HaMelech said unto Ester HaMalkah, The Yehudim have slain and destroyed 500 men in Shushan the capital, and the ten bnei Haman. What have they done in the rest of the provinces of HaMelech? Now what is thy she'elah (<i>petition</i>)? And it shall be granted thee. Or what is thy bakash further? And it shall be done.</p>

<p>און וואָס נאָר דיין פֿאַרלאַנג, וועט דיר געגעבן ווערן, און וואָס נאָך דיין בקשה, וועט געטאָן ווערן. edit</p>		
<p>EST 9:13 האָט אָסתר געזאָגט: אויב דעם מלך איז ווילגעפֿעלן, זאָל אויך מאַרגן געגעבן ווערן די יידן וואָס אין שושן צו טאָן אזוי ווי דער באַפֿעל פֿון היינט; און די צען זין פֿון הַמָּנען זאָל מען אויפֿהענגען אויף דער תּלִיהָ. edit</p>	<p>EST 9:13 hot Ester gezogt: oib dem melech iz voilgefelen, zol oich morgen gegeben veren di Yiden vos in Shushan tsu ton azoi vi der bafel fun haint; un di Tzoan zin fun Hamanen zol men oifhengen oif der tliieh.</p>	<p>EST 9:13 Then said Ester, If it be tov to HaMelech, let it be granted to the Yehudim which are in Shushan to do tomorrow also according unto the dat of this day, and let the aseret bnei Haman be hanged upon haetz.</p>
<p>EST 9:14 האָט דער מלך געהייסן אַז אזוי זאָל געטאָן ווערן, און אַ באַפֿעל איז אַרויסגעגעבן געוואָרן אין שושן; און די צען זין פֿון הַמָּנען האָט מען אויפֿגעהאַנגען. edit</p>	<p>EST 9:14 hot der melech geheisen az azoi zol geton veren, un a bafel iz aroisgegeben gevoren in Shushan; un di Tzoan zin fun Hamanen hot men oifgehongen.</p>	<p>EST 9:14 And HaMelech commanded it so to be done; and the dat (decree) was given at Shushan; and they hanged aseret bnei Haman.</p>
<p>EST 9:15 און די יידן וואָס אין שושן האָבן זיך איינגעזאַמלט אויך אין פֿערצנטן טאָג פֿון חודש אָדר, און האָבן אויסגעהרגעט אין שושן דריי הונדערט מאַן; אָבער צום רויב האָבן זיי נישט אויסגעשטרעקט זייער האַנט.</p>	<p>EST 9:15 un di Yiden vos in Shushan hoben zich ingezamlt oich in fertsnten tog fun chodesh Addar, un hoben oisgehrget in Shushan drai hundert man; ober tsum roib hoben zei nisht oisgeshtrekt zeyer hant.</p>	<p>EST 9:15 For the Yehudim that were in Shushan assembled themselves together on the 14th day also of the month Adar, and slew 300 men at Shushan; but on the plunder they laid not their hand.</p>

<p style="text-align: right;">edit</p> <p>און די איבעריקע יידן EST 9:16 וואָס אין די מדינות פֿון מלך האַבן זיך איינגעזאַמלט, און זיך געשטעלט פֿאַר זייער לעבן, און זיי זיינען לויז געוואָרן פֿון זייערע פֿיינט, און האַבן אויסגעהרגעט פֿון זייערע שָׁנאים פֿינף און זיבעציק טויזנט; אָבער צום רויב האָבן זיי נישט אויסגעשטרעקט זייער האַנט.</p> <p style="text-align: right;">edit</p>	<p>EST 9:16 un di iberike Yiden vos in di mdinut fun melech hoben zich ingezamlt, un zich geshtelt far zeyer leben, un ze zainen loiz gevoren fun zeyere faint, un hoben oisgehrget fun zeyere sonem finf un zibetsik toizent; ober tsum roib hoben ze nisht oisgeshtrekt zeyer hant.</p>	<p>EST 9:16 But the she'ar (<i>remainder, remnant</i>) of the Yehudim that were in the provinces of HaMelech assembled themselves together, engaged in self-defense, got relief from their oyvim, slew of those hating them 75,000, but they laid not their hands on the plunder.</p>
<p>דאָס איז געווען אין EST 9:17 דרייצנטן טאָג פֿון חודש אָדר; און אין פֿערצנטן טאָג אין אים האַבן זיי גערוט, און האָבן אים געמאַכט פֿאַר אַ טאָג פֿון אַ סעודה און אַ שְׂמחה. edit</p>	<p>EST 9:17 dos iz geven in draitsnten tog fun chodesh Addar; un in fertsnten tog in im hoben ze gerut, un hoben im gemacht far a tog fun a sude un a simcha.</p>	<p>EST 9:17 This was on the 13th day of the month Adar, and on the 14th day of the same rested they, and made it a yom mishteh and simcha.</p>
<p>אָבער די יידן וואָס אין EST 9:18 שושן האָבן זיך איינגעזאַמלט אין דרייצנטן און אין פֿערצנטן טאָג אין אים, און אין פֿופֿצנטן טאָג אין אים האָבן זיי גערוט, און האָבן אים געמאַכט פֿאַר אַ טאָג פֿון אַ סעודה און אַ שְׂמחה. edit</p>	<p>EST 9:18 ober di Yiden vos in Shushan hoben zich ingezamlt in draitsnten un in fertsnten tog in im, un in fuftsnten tog in im hoben ze gerut, un hoben im gemacht far a tog fun a sude un a simcha.</p>	<p>EST 9:18 But the Yehudim that were at Shushan assembled together on the 13th day thereof, and on the 14th thereof, and on the 15th day of the same they rested, and made it a yom mishteh and simcha.</p>

<p>דערום מאַכן די יידן פֿון EST 9:19 די אָפֿענע ערטער, די וואָס זיצן אין אָפֿענע שטעט, אין פֿערצנטן טאָג פֿון חודש אָדר אַ שְׂמחה און אַ סעודה און אַ יום-טובֿ, מיט שְׁלַח-מִנּוֹת פֿון איינעם צום אַנדערן. edit</p>	<p>EST 9:19 derum machen di Yiden fun di ofene erter, di vos zitsen in ofene shtet, in fertsnten tog fun chodesh Addar a simcha un a sude un a yom-Tov, mit shalach-monut fun einem tsum anderen.</p>	<p>EST 9:19 Therefore the Yehudim of the villages, that dwelt in the unwalled towns, made the 14th day of the month Adar a simcha and mishteh, and a yontef, and of sending presents each one to his neighbor.</p>
<p>און מִרְדֵּכַי הָאֵט EST 9:20 אויפֿגעשריבן די דאָזיקע זאַכן, און ער האָט געשיקט בריוו צו אַלע יידן וואָס אין אַלע מדינות פֿון מלך אַחַשְׁוֵרוֹשׁ, די נאַנטע און די ווייטע, edit</p>	<p>EST 9:20 un Mordechai hot oifgeschriben di dozike zachen, un er hot geshikt briv tsu ale Yiden vos in ale mdinut fun melech Achashverosh, di nonte un di veite,</p>	<p>EST 9:20 And Mordechai wrote these things, and sent seferim unto all the Yehudim that were in all the provinces of HaMelech Achashverosh, both near and far,</p>
<p>צו באַפֿעסטיקן אויף זיי, EST 9:21 אַז זיי זאָלן האַלטן דעם פֿערצנטן טאָג פֿון חודש אָדר, און דעם פֿופֿצנטן טאָג אין אים, אַלע יאָר אין יאָר, edit</p>	<p>EST 9:21 tsu bafestiken oif zei, az zei zolen halten dem fertsnten tog fun chodesh Addar, un dem fuftsnten tog in im, ale yor in yor,</p>	<p>EST 9:21 To establish this among them, that they should keep the 14th day of the month Adar, and the fifteenth day of the same, shanah v'shanah,</p>
<p>אַזוי ווי די טעג וואָס די EST 9:22 יידן זיינען לויז געוואָרן פֿון זייערע פֿיינט, און דעם חודש וואָס איז זיי פֿאַרקערט געוואָרן פֿון קומער אין אַ שְׂמחה, און פֿון טרויער אין אַ יום-טובֿ; זיי צו מאַכן פֿאַר טעג פֿון אַ סעודה און אַ שְׂמחה, מיט שְׁלַח-מִנּוֹת פֿון</p>	<p>EST 9:22 azoi vi di teg vos di Yiden zainen loiz gevoren fun zeyere faint, un dem chodesh vos iz zei farkert gevoren fun kumer in a smche, un fun troier in a yom- Tov; zei tsu machen far teg fun a sude un a smche, mit shalach- monut fun einem tsum anderen, un matonus tsu orime lait.</p>	<p>EST 9:22 As the yamim wherein the Yehudim got relief from their oyvim, and the month which was turned unto them from yagon (<i>sorrow</i>) to simcha (<i>joy</i>) , and from evel (<i>mourning</i>) into yontef; that they should make them yemei mishteh v'simcha, and of sending presents one to another, and mattanot (<i>gifts</i>) to the evyon (<i>needy, poor</i>) .</p>

<p>איינעם צום אַנדערן, און מתנות צו אַרימע לייט. edit</p>		
<p>און די יידן האָבן EST 9:23 אַנגענומען וואָס זיי האָבן אַנגעהויבן צו טאָן, און וואָס מַרדכי האָט צו זיי געשריבן. edit</p>	<p>EST 9:23 un di Yiden hoben ongenumen vos zeï hoben ongehoïben tsu ton, un vos Mordechai hot tsu zeï geschriben.</p>	<p>EST 9:23 And the Yehudim undertook to do as they had begun, and as Mordechai had written unto them;</p>
<p>וואָרום הָמָן דער זון פֿון EST 9:24 הַמְדָתָאן, דער אַגגי, דער צורר אויף אַלע יידן, האָט געטראַכט אויף די יידן זיי אונטערצוברענגען, edit</p>	<p>EST 9:24 vorem Haman der zun fun Hamdataen, der Agagi, der Tzeror oif ale Yiden, hot getracht oif di Yiden zeï untersubrenge,</p>	<p>EST 9:24 Because Haman ben Hamdata, the Agagi, the tzorer kol HaYehudim, had devised against the Yehudim to destroy them, and had cast Pur, that is, the goral (<i>lot</i>), to utterly defeat them, and to destroy them;</p>
<p>און ער האָט עוואַרפֿן אַ EST 9:25 פור, דאָס איז אַ גורל, זיי צו פֿאַרטומלען און זיי אונטערצוברענגען. אָבער אַז זי איז געקומען פֿאַרן מלך, האָט ער אַנגעזאָגט מיט אַ בריוו, אַז זיין בייזע מחשבה וואָס ער האָט געטראַכט אויף די יידן, זאָל זיך אומקערן אויף זיין קאָפּ; און מע האָט אויפֿגעהאַנגען אים און זיינע זין אויף דער תּלִיָה. edit</p>	<p>EST 9:25 un er hot evorfen a pur, dos iz a goral, zeï tsu fartumlen un zeï untersubrenge. ober az zi iz gekumen faran melech, hot er ongezogt mit a briv, az zain beize machshove vos er hot getracht oif di Yiden, zol zich umkeren oif zain kop; un me hot oifgehongen im un zaine zin oif der tliieh.</p>	<p>EST 9:25 But when Ester came before HaMelech, he commanded by hasefer that his wicked machashevah, which he devised against the Yehudim, should return upon his own head, and that he and his banim should be hanged on the etz.</p>
<p>דערום האָט מען גערופֿן EST 9:26 די דאָזיקע טעג פורים, אויף</p>	<p>EST 9:26 derum hot men gerufen di dozike teg purim, oif dem nomen pur. derfar, fun vegen di</p>	<p>EST 9:26 Wherefore they called these yamim Purim after the shem of the Pur. Therefore for</p>

<p>דעם נאָמען פֿור. דערפֿאַר, פֿון וועגן די ווערטער פֿון דעם דאָזיקן בריוו, און וואָס זיי האַבן זיך אָנגעזען דערפֿון, און וואָס זיי איז געשען, edit</p>	<p>verter fun dem doziken briv, un vos zei hoben zich ongezen derfun, un vos zei iz geshen,</p>	<p>all the words of this iggeret (letter) , and of that which they had seen concerning this matter, and which had happened unto them,</p>
<p>EST 9:27 האָבן די יידן באַפֿעסטיקט און גענומען אויף זיך, און אויף זייערע קינדער, און אויף אַלע וואָס באַהעפֿטן זיך אָן זיי, אַז עס זאָל נישט בטל ווערן, צו האַלטן די דאָזיקע צוויי טעג, אַזוי ווי עס איז געשריבן וועגן זיי, און לויט זייער צייט, אַלע יאָר פֿאַר יאָר. edit</p>	<p>EST 9:27 hoben di Yiden bafestikt un genumen oif zich, un oif zeyere kinder, un oif ale vos baheften zich on zei, az es zol nisht batl veren, tsu halten di dozike tsvei teg, azoi vi es iz geschriben vegen zei, un loit zeyer tsait, ale yor far yor.</p>	<p>EST 9:27 The Yehudim established, and took upon them, and upon their zera, and upon all such as joined themselves unto them, so as it should not fail, that they would keep these two days according to their writing, and according to their appointed time shanah v'shanah;</p>
<p>EST 9:28 און די דאָזיקע טעג זאָלן געדאַכט ווערן, און געהאַלטן ווערן אין איטלעכן דֹור, איטלעכער משפּחה, איטלעכער מדינה, און איטלעכער שטאַט; און די דאָזיקע טעג פֿון פֿורים זאָלן נישט אָפּגעשאַפֿט ווערן פֿון צווישן יידן, און זייער געדעכעניש זאָל נישט אויפֿהערן ביי זייערע קינדער. edit</p>	<p>EST 9:28 un di dozike teg zolen gedacht veren, un gehalten veren in itlechen dor, itlecher mishpoche, itlecher mdine, un itlecher shtot; un di dozike teg fun purim zolen nisht opgeshaft veren fun tsvishen Yiden, un zeyer gedechenish zol nisht oifheren bai zeyere kinder.</p>	<p>EST 9:28 And that these yamim should be remembered and kept dor v'dor (throughout every generation) , in every mishpachah, every province, and every city; and that these yemei HaPurim should never cease from among the Yehudim, nor the memorial of them perish from their zera.</p>

<p>און אַסְתֵּר הַמַּלְכָּה, די EST 9:29 טאַכטער פֿון אַבִּיהֵילן, און מָרְדֵּכַי דֵּער יִיד, הָאָבֵן געשריבן מיט גאַרער שטאַרקייט, צו באַפֿעסטיקן דעם דאַזיקן צווייטן בריוו וועגן פורים. edit</p>	<p>EST 9:29 un Ester hmlke, di tochter fun Avihayilen, un Mordechai der yid, hoben geshriben mit gorer shtarkeit, tsu bafestiken dem doziken tsveiten briv vegen purim.</p>	<p>EST 9:29 Then Ester HaMalkah, the bat Avichayil, and Mordechai HaYehudi, wrote with kol tokef <i>(all authority)</i> , to confirm this second iggeret <i>(letter of)</i> Purim.</p>
<p>און ער האָט צעשיקט EST 9:30 בריוו צו אַלע יִידן, צו די הונדערט און זיבן און צוואַנציק מדינות פֿון אַחַשְׁוֵרוֹשׁעס קיניגרייך, מיט ווערטער פֿון פֿריד און וואַרהאַפֿטיקייט, edit</p>	<p>EST 9:30 un er hot tshshikt briv tsu ale Yiden, tsu di hundred un ziben un tsvantsik mdinut fun achashueroshes kinigraich, mit verter fun frid un vorhaftikeit,</p>	<p>EST 9:30 And he sent seferim unto all the Yehudim, to the hundred twenty and seven provinces of the malchut of Achashverosh, with words of shalom and emes,</p>
<p>אַז זיי זאלן באַפֿעסטיקן EST 9:31 די דאַזיקע טעג פֿון פורים אין זייערע צייטן, אַזוי ווי מָרְדֵּכַי דֵּער יִיד און אַסְתֵּר הַמַּלְכָּה הָאָבֵן באַפֿעסטיקט אויף זיי, און אַזוי ווי זיי הָאָבֵן באַפֿעסטיקט אויף זיך אַליין און אויף זייערע קינדער, די אַנזאַגן וועגן די תַּעֲנִיתִים און זייער קלאַג. edit</p>	<p>EST 9:31 az zei zolen bafestiken di dozike teg fun purim in zeyere tsaiten, azoi vi Mordechai der yid un Ester hmlke hoben bafestikt oif zei, un azoi vi zei hoben bafestikt oif zich alein un oif zeyere kinder, di onzogen vegen di toeneitim un zeyer klog.</p>	<p>EST 9:31 To confirm these yemei HaPurim in their times appointed, according as Mordechai HaYehudi and Ester HaMalkah had enjoined them, and as they had decreed for themselves and for their zera, the matters of the tzomot <i>(fasts)</i> and their ze'akah <i>(lamentation)</i> .</p>
<p>און אַסְתֵּרס באַפֿעל EST 9:32 האָט באַפֿעסטיקט די דאַזיקע אַנזאַגן וועגן פורים; און עס</p>	<p>EST 9:32 un Esters bafel hot bafestikt di dozike onzogen vegen purim; un es iz farshriben</p>	<p>EST 9:32 And the decree of Ester confirmed these matters of Purim; and it was written in the</p>

<p>איז פֿאַרשריבן געוואָרן אין אַ בּוֹךְ. edit</p>	<p>gevoren in a buch.</p>	<p>sefer.</p>
<p>EST 10:1 און דער מלך אַחַשְׁוֵרוֹשׁ הָאָט אַרױפֿגעלייגט אַ צינדז אױפֿן לאַנד, און אױף די אינדזלען פֿון אים. edit</p>	<p>EST 10:1 un der melech Achashverosh hot aroifgeleigt a tsindz oifen land, un oif di indzelen fun im.</p>	<p>EST 10:1 And HaMelech Achashverosh laid a tribute upon the land, even to its distant shores.</p>
<p>EST 10:2 און די מעשה פֿון זײַן שטאַרקייט און זײַנע גבורות, און די אויסדערציילונג פֿון מִרְדֵּכַיִס גרויסקייט וואָס דער מלך האָט אים געגרייסט, זײ זײַנען שױן פֿאַרשריבן אין דעם בוך פֿון די צײַטגעשעענישן פֿון די מלכים פֿון מִדֵּי און פֿרַס. edit</p>	<p>EST 10:2 un di meise fun zain shtarkeit un zaine gvuros, un di oisdertseilung fun Mordechais groiskeit vos der melech hot im gegreist, zei zainen shoin farshriben in dem buch fun di tsaitgesheenenishen fun di Molechim fun Madai un Paras.</p>	<p>EST 10:2 And all the acts of his authority and of his might, and the parashat gedulat Mordechai <i>(full account of the greatness of Mordechai)</i> , whereunto HaMelech advanced him, are they not written in the sefer of the divrei hayamim of the kings of Media and Persia?</p>
<p>EST 10:3 וואָרום מִרְדֵּכַיִ דער ייד איז געווען דער שני-למלך פֿון אַחַשְׁוֵרוֹשׁ, און גרויס בײַ ייִדן, און באַליבט בײַ זײַנע פֿיל ברידער. ער האָט געזוכט גוטס פֿאַר זײַן פֿאַלק, און גערעדט צום פֿריד פֿאַר זײַן גאַנצן שטאַם. edit</p>	<p>EST 10:3 vorem Mordechai der yid iz geven der shni-lmlch fun Achashveroshen, un grois bai Yiden, un balibt bai zaine fil brider. er hot gezucht guts far zain folk, un geredt tsum frid far zain gantsen shtam.</p>	<p>EST 10:3 For Mordechai HaYehudi was next unto HaMelech Achashverosh, and gadol among the Yehudim, and esteemed of the multitude of his achim, seeking the tov of his people, and speaking shalom to all their zera.</p>